Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 79 (1329) ♦ Субота, 27 квітня 1996 року ♦ Ціна договірна

Як мама народила...

Бетон — символ XX віку. Коли століття лиш починалось, архітектор Городецький поставив у Києві знаменитий Будинок-з-химерами — щоб ми не сумнівались у довговічності цементу. Тоді якось ніхто не думав: чому Городецький обрав саме химери, а не квіти або що? Тепер усе набагато зрозуміліше. Адже з бетону — бункери диктаторів, злітні смуги для бомбардувальників, і хороші тюрми — теж. З бетону — і отой, над четвертим енергоблоком, саркофаг, у якому сидить найхимерніша химера всіх часів і помалу жує товстенні стіни. Отже, століття закінчується — бетон залишається. В цьому можна вбачати надійність — але Земля любить людей такими, якими їх народила мама, живими і теплими. Однак, крізь шари бетону цього не відчуєш...

(Закінчення на 9-й стор.).

Королева і новий етап

Політичний клімат в Україні постійно перебуває в полі зору парламенту, урядовців Франції. Широке коло питань, які порушувалися в ході зустрічей делегації Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом (протягом дводенного візиту їх було 15) з сенаторами, депутатами Національних зборів, міністрами поляризувалось від можливості реалізації спільних екологічних проектів до еволюції, трансформації НАТО.

Цілком природно, в центрі уваги була, зокрема, ситуація з розглядом проекту нової Конституції України.

І хоча у складі делегації були депутати, які належать до різних фракцій і груп, загалом точки зору збіглися.

Олександр Олександрович на прес-конференції за участю представників провідних засобів масової інформації Франції наголосив, що альтернативи прийняттю нової Конституції немає. Інша справа, якою вона повинна бути, чиї інтереси захищати? Працювати на сьогоднішній день чи стати підґрунтям на довготривалу перспективу? Часто критику поданого Конституційною комісією проекту Основного Закону сприймають як бажання взагалі призупинити конституційний процес. Це нонсенс.

(Закінчення на 3-й стор.).

Великі сподівання — маленьким пацієнтам

У Боярці на Київщині відкрито пусковий комплекс обласної дитячої лікарні, аналогів якої немає у країні. Усього за шість з половиною місяців у центрі Боярки будівельники області звели сучасну споруду з 12 окремих об'єктів. Оснащено лікарню новітнім діагностичним устаткуванням. Кошторисна вартість пускового комплексу перевищує 1 трильйон 800 мільярдів карбованців. Днями лікарня прийме перших маленьких пацієнтів.

На її відкриття прибули Прем'єр-міністр України Євген Марчук, глава Києво-Святошинської райдержадміністрації Василь Кравчук. Є. Марчук, зокрема, підкреслив, що й після 10-ї річниці катастрофи на Чорнобильській АЕС уряд не скорочуватиме фінансування Національної програми ліквідації наслідків чорнобильської аварії. Нинішнього року на цю статтю держбюджету виділено понад 150 трильйонів карбованців. «Доки хоча б одна сім'я залишатиметься на забрудненій території, ніхто не може бути спокійним», — сказав Є. Марчук. Адже сьогодні на Київщині більш як 150 тисяч дітей проживають у небезпечних для життя районах.

Президент США висловлює співчуття

Уряд США повністю підтримує зусилля України щодо недопущення нового Чорнобиля, говориться в офіційному посланні президента США Білла Клінтона Президентові України Леонідові Кучмі. Текст послання оприлюднив посол з особливих доручень, спеціальний радник президента і держсекретаря США з питань допомоги новим незалежним державам Річард Морнінгстар у четвер у своєму виступі в київському аеропорту Бориспіль на церемонії передачі вантажу гуманітарної допомоги на загальну суму 7,6 млн доларів. Вантаж, до якого входять протиракові препарати, серцеві і знеболюючі засоби, а також ліки для діабетиків, буде розподілено між 7-ма регіональними лікувальними центрами України.

В посланні, зокрема, відзначається, що президент США використовує можливість передачі цієї допомоги для висловлення співчуття американського народу постраждалим від аварії на Чорнобильській АЕС.

«Президент України і її громадяни, так багато роблячи для ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, викликають у мене щиру повагу і захоплення», — говориться в документі.

Читайте в суботньому випуску:

Звернення Президента України Леоніда Кучми у зв'язку з 10-ю річницею чорнобильської катастрофи

Дорогі співвітчизники!

Шановні громадяни усіх країн світу!

Чорнобиль — нестерпний біль і невигойна рана українського народу, знак планетарної біди, що не знає ні відстаней, ні кордонів.

Від чорного квітневого дня 86-го року, коли сталася ця наймасштабніша і найстрашніша в історії людства техногенна та екологічна катастрофа, для нас по суті розпочався новий відлік часу.

Чорнобиль не має минулого часу. Це — тривале і всезагальне лихо!

10 років ми живемо під зіркою чорнобильського полину, страждаючи від неї — хто більшою, а хто меншою мірою. І весь цей час дзвони Чорнобиля б'ють на сполох, попереджаючи про тотальну загрозу неконтрольованого атома.

А тому сьогодні, у цей всесвітній День пам'яті Чорнобиля, ми у глибокій скорботі низько схиляємо голови й вшановуємо світлий образ тих, хто не вагаючись ступив у атомне пекло і собою закрив нас від непередбачуваного, врятував Землю.

Світ не повинен, не має права забувати їх жертовності, їх величного планетарного подвигу.

Ми складаємо безмежну подяку тим, хто, ризикуючи здоров'ям, йшов у незвідане для приборкання непримиренної стихії, здатної за лічені години знищити усе живе на землі, для ліквідації наслідків ядерної катастрофи. Їх лише в Україні 350 тисяч чоловік. А скільки було представників інших народів! І багато з них вже пішли з життя.

Сьогодні ми також звертаємо свої погляди до наших співвітчизників, яких щільними сутінками накрила зловісна чорнобильська тінь, в один момент зірвала з обжитих ще дідами-прадідами місць, позбавила домівок, відірвала від отчих могил, змусила пережити всю гіркоту переселення, облаштування на новому місці.

Ми висловлюємо щиру подяку державам, міжнародним організаціям і десяткам тисяч іноземних громадян, які підтримали Україну у важку годину та допомагають нам сьогодні. Усім тим, хто відразу усвідомив, що насправді відбулося 26 квітня 1986 року.

Це особливо важливо ще й тому, що небачена досі катастрофа з перших хвилин свого розвитку посилювалась неправдою та дезинформацією про її причини, масштаби і наслідки.

Україна фактично перетворилася на зону екологічного лиха, з яким вона після розпаду СРСР залишилась по суті віч-на-віч.

Без перебільшення можна стверджувати: чорнобильська катастрофа перетерпіла «суверенізацію» і стала начебто приватною справою українського народу.

Переживаючи економічну скруту, пов'язану із будівництвом держави і докорінним реформуванням основ буття, ми вимушені відмовляти собі у найнеобхіднішому і направляти 12 відсотків державного бюджету на «лікування» Чорнобиля та наслідків його «хвороби».

Лише за останні чотири роки на це витрачено понад 3 млрд. доларів США, що у 5 разів більше, ніж на освіту, охорону здоров'я і культуру разом узятих.

Для України це непосильний тягар. До того ж невідомо, скільки ще має нести цей хрест наш багатостраждальний народ.

Планетарний характер катастрофи вимагає адекватної уваги і конкретної допомоги у її подоланні усього світового співтовариства. Адже йдеться не лише про нашу долю, а майбутнє людства.

Саме так було поставлено питання Президентом України на зустрічі 20 квітня з лідерами країн «великої сімки» у Москві.

На реалізацію політичного рішення України щодо закриття ЧАЕС та розв'язання усього комплексу чорнобильських проблем буде виділено понад 3 млрд. доларів США.

Додатково буде прийнято рішення про фінансування «великою сімкою» та європейською спільнотою будівництва нового «Саркофага».

Це стало можливим, по-перше, тому, що політичний курс Української держави дозволяє істотно знизити ядерне навантаження на планету, зміцнити практичними діями міжнародну безпеку.

По-друге, як це не гірко усвідомлювати, саме чорнобильська катастрофа зробила світ більш близьким та чутливим до біди конкретних народів і країн, показала наскільки взаємозалежна і цілісна сучасна цивілізація.

А отже, ми вступаємо у такий етап розвитку, коли взаємопідтримка і взаємодопомога, об'єднання зусиль, спільні розум та мудрість народів слугуватимуть надійною запорукою того, що нинішні і прийдешні покоління не зазнають подібного нещастя.

Дорогі співвітчизники!

Як завжди у періоди важких випробувань, наш народ протиставив і чорнобильській катастрофі мужність та самопожертву, витримку та безмежне терпіння.

Завдячуючи вам і усім людям доброї волі, збережено життя на землі. Багато зроблено та набагато більше належить зробити, аби саркофаг, що «світиться», і мертва зона, і засіяні радіацією землі не стали єдиними символами України, не залишились у спадок нащадкам.

Я вірю у наш народ, вірю в його мудрість, в його невичерпний життєвий потенціал.

Вірю, що ми переборемо все на шляху побудови процвітаючої, заможної України.

Низький уклін вам, дорогі співвітчизники, за непоступливість біді, життєву звитягу та впевненість у доброму майбутньому нашої Батьківщини!

Київ, 26 квітня 1996 року.

У номер

Громадяни, ходіть окремо!

Як повідомили у Київській міській державній адміністрації, досягнуто згоди між лівими й націонал-патріотичними силами щодо проходження святкових колон. Отже, представники лівих пройдуть вулицею Грушевського до Європейської площі. Їм буде надана змога покласти квіти до пам'ятника Леніну.

Націонал-патріотичні демонстранти почнуть свій хід від пам'ятника Шевченку і пройдуть вулицею Володимирівською до Софії.

Сійся-родися, подільська пашнице!

Хоч лютою і затяжною була нинішня зима на Поділлі, але хлібороби були готові вистояти і проти цього лиха. Сорок відсотків озимих уже пересіяли. До травня буде засіяно 600 тисяч гектарів ярими зерновими, на вісімдесят відсотків упораються з посівом цукрових буряків. На відміну від інших регіонів, Хмельниччина не зменшила площі під основну фінансову культуру. Найбільш організовано працюють селяни Кам'янець-Подільського, Чемеровецького та Дунаєвецького районів. Тривалий час у всіх господарських роботах був серед гірших Віньковецький район. Та нинішньої весни тут показали високу організованість, хліборобську кмітливість. Обласний штаб весняно-польових робіт, який очолює заступник голови обласної адміністрації Віталій Циц, висловив сподівання, що попри всі складнощі посівної область повинна мати гарний хліб. І до хліба теж.

Вітчизняний стиль

Полям — десять «Славутичів»

Серед питань, які цікавили віце-прем'єра Анатолія Кінаха під час його перебування на Херсонщині, — випуск вітчизняного комбайна. Відвідавши АТ «Херсонські комбайни», гість докладно ознайомився з перспективами виробництва, оглянув нові зернозбиральні машини «Славутич», які успішно пройшли випробування на полях. Анатолій Кирилович повідомив приємну новину: передбачається розпочати серійний випуск «Славутичів», для чого плановано надати 3,1 трильйона карбованців державних коштів. До реалізації великомасштабного проекту, за словами А.Кінаха, залучатимуть іноземні інвестиції й капітали вітчизняних банків.

Уже під час цьогорічних жнив на поля вийдуть 10 комбайнів «Славутич», створених у Херсоні. А 1997 року на збирання врожаю намічено залучити 300 таких агрегатів.

Парламентська хроніка

Куди йти: до буцегарні чи додому?

Денне і вечірнє засідання 25 квітня

На денному засіданні в основному слово брали представники лівих сил. Вони агітували за розгляд проекту нової Конституції України, підготовленого ними. Каменя на камені не залишали від проекту, запропонованого Конституційною комісією. Хоча, коли бути справедливим, то і представники групи «Реформи» ще раніше грунтовно розібрали, так би мовити, цей проект на деталі і показали, до якої міри недосконалий запропонований робочою групою і Конституційною комісією новий Основний Закон держави. Аж ніяк не можна віднести до представників лівих сил і Степана Хмару, який у своєму виступі чітко й аргументовано довів, чому запропонований проект потребує фундаментального доопрацювання. Одне слово, як зазначали вже на вечірньому засіданні окремі народні депутати, обговорення проекту нової Конституції було надто заполітизоване.

На вечірньому засіданні головуючий перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко запропонував затвердити персональний склад Тимчасової спеціальної комісії, яка має доопрацювати проект Основного Закону, врахувавши зміни і доповнення, внесені під час обговорення. Із трьох варіантів списку кандидатур у цю комісію, враховуючи кількість депутатів у залі, жоден не міг набрати необхідної кількості голосів. Тому Олександр Ткаченко запропонував розглянути це питання наступного дня.

Потім народні депутати приступили до обговорення та прийняття законопроектів згідно з порядком денним. Перший із них «Про проект Закону України «Про внесення зміни до статті 15 Закону «Про прокуратуру» не набрав необхідної кількості голосів і був одразу відхилений. Активно обговорювалося питання «Про проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання сплати податку з прибутків громадян». Адже раніше згідно із Законом від 22 жовтня 1993 року «Про статус ветеранів війни і гарантії їх соціального захисту» учасники бойових дій, інваліди війни, особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, повністю звільнялися від сплати податку на прибуток. Однак деякі спритники, доходи яких підлягають оподаткуванню, щоб уникнути його, різними способами намагалися використати пільгову категорію громадян для свого збагачення. Тому парламентарії підтримали пропозицію про неоподаткування відповідно до категорій пільговиків 10 і 15 неоподатковуваних мінімумів місячної заробітної плати.

Гостра була дискусія і під час обговорення зауважень Президента України до проекту Закону «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі». Врешті-решт, після півгодинного обговорення спільне рішення було прийнято.

Проголосовано також проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні порушення щодо контролю, зберігання, обліку та використання зброї».

Вкотре вже порушується в сесійному залі питання про виплату заробітної плати бюджетним організаціям і вкотре доводиться вислуховувати запевнення представників виконавчої влади про те, що все буде гаразд. Цього разу заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук розповів, що справа нарешті рушила з місця і бюджетникам переказано стільки-от трильйонів карбованців. Однак, як засвідчили виступи депутатів, ці кошти не завжди вчасно надходять на місця. У зв'язку з цим Наталія Вітренко запропонувала не виплачувати зарплату Верховній Раді, Президенту та його адміністрації, Кабміну доти, доки її не буде виплачено на місцях. Відгукуючись на цю пропозицію, народний депутат Анатолій Моцпан сказав, що «готовий підтримати не лише пропозицію Наталії Вітренко про невиплату зарплати депутатам, а й про перепровадження всіх нас на чолі з Президентом до Лук'янівської тюрми, бо кращого ми з вами не заслужили». В унісон колезі по парламенту був і виступ Станіслава Ніколаєнка, який підкреслив, що коли не буде вжито рішучих заходів і Верховна Рада не зуміє домогтися виплати зарплати бюджетним організаціям, то депутатам залишається лише «взяти шинелю і йти додому». І хоча інші промовці були менш категоричні, проте думка була спільна: терпіти обіцянки уряду без конкретних результатів неможливо. Тому на початку травня заплановано слухання на сесії керівників виконавчої влади.

Василь ТУГЛУК.

Списків кілька, а згода одна — та й тієї катма

Ранкове засідання 26 квітня

Вислухавши запити своїх колег, народні депутати проголосували проти того, щоб не проводити вранішню «розминку». Отож 10 хвилин вони у своїх виступах ще раз нагадали про найбільші «болячки» суспільства. Кілька з цих виступів стосувалися проблеми невиплати зарплати працівникам бюджетних організацій. Член «Реформ» і голова Спілки офіцерів України В.Білоус нагадав, що зарплату уже три місяці не отримують офіцери деяких силових відомств, і сказав, що група «Реформи» та одна з постійних комісій Верховної Ради наполягають на відставці міністра фінансів П.Германчука. В.Марченко запропонував поглянути на проблему глибше й нагадав, що було рішення парламенту до 26 квітня розглянути питання про дії уряду щодо невиплати ним зарплати бюджетним організаціям та прийняти відповідне рішення.

Перш ніж продовжити обговорення проекту Конституції, головуючий перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко нагадав, що вже виступили 11 чоловік від депутатських фракцій і груп, 7 — від постійних комісій і 74 народні обранці — від себе особисто. Отож у списку залишилося 12 народних депутатів, яким було вирішено надати слово сьогодні, а 42 народним депутатам, які записалися додатково, — під час повторного першого читання. Проте останнє ще треба було затвердити шляхом голосування.

Дуже важливо було сьогодні (з огляду на майбутню невелику перерву у сесійних засіданнях) затвердити склад Тимчасової спеціальної комісії з доопрацювання проекту Основного Закону. Таких списків виявилося 3. За той, у якому було найбільше представників від фракції комуністів, висловилися «за» лише 37 чоловік, за інший список, який передбачав двох співголів комісії — М.Сироту і С.Гмирю, проголосувало ще менше — 33 депутати. Нарешті, повернулися до найпершого варіанту списків, де були представлені всі фракції за винятком комуністів. За цей проголосувало найбільше парламентаріїв — 91. Головуючий на засіданні нагадав, що є ще один проект — В.Марченка, але за нього проголосують на денному засіданні. Потім парламент знову приступив до обговорення проекту Конституції України.

Анатолій БЕНЬ.

КОРОЛЕВА І НОВИЙ ЕТАП

(Початок на 1-й стор.).

У нас є документ і його треба розглядати. Не сліпо підтримувати чи заперечувати, а працювати над ним. Особисто я, сказав О. Мороз, на сорока сторінках подав пропозиції і зауваження. Переконаний, що й у більшості депутатів Верховної Ради є доповнення і зміни до багатьох статей проекту. Наприклад, до 90 відсотків нинішнього складу Верховної Ради переконані у недоцільності створення двопалатного парламенту. У нас — унітарна держава, у нас немає заморських територій. До того ж законодавчий орган при такій організації, на наш погляд, може працювати чіткіше, оперативніше.

Георгій ФІЛІПЧУК, голова Комісії з питань екологічної політики, виділив той факт, що на сьогодні відбувається зближення позицій різних політичних груп. Нагнітання атмосфери недовіри, непримиримості до добра не доведе. Звісно, є різне бачення сучасного стану і перспектив побудови економічно сильної, демократичної України. Однак заради збереження миру і спокою в державі треба шукати розумні компроміси. Очевидне одне. У тому вигляді, в якому проект нової Конституції надійшов до Верховної Ради, прийнятий він не може бути.

Власне, чому так детально йшла мова про внутрішні проблеми України? Попри нашу географічну близькість, наявність розгалужених засобів комунікацій у Франції доволі мало знають про нашу країну взагалі і про її економічні можливості зокрема.

Цей дефіцит інформації протягом одного, хоча й надзвичайно напруженого і насиченого візиту, подолати неможливо. Однак початок зроблено. І початок вагомий.

Олександр Мороз під час бесіди з секретарем бюро Комісії з закордонних справ Національних зборів Франції, головою французької делегації в Північно-Атлантичній асамблеї Клодом-Жераром Маркюсом зауважив, що відсутність повнокровної інформації про Україну спостерігається в багатьох країнах. Але Франція — це держава особлива, з притаманною лише їй своєрідною зовнішньою політикою. Якщо Франція повернеться обличчям до України, то й уся Європа зробить те саме. На жаль, сьогодні наші зв'язки можна позначити пунктиром. Хотілося, щоб лінія Київ—Париж стала тією віссю, на яку можна було б спертись. Ми вдячні за те, що Франція одна з перших визнала незалежну Україну, підтримала нас при вступі до Ради Європи. Але вже настав час для широкомасштабної економічної інтеграції. Ми не завжди мали рацію, звертаючи свої погляди за океан, тоді як з Францією нас пов'язують глибокі історичні, культурні спільності.

Тому хотілося, щоб розмови не були абстрактні, а закладали підвалини кооперації.

Ця тема знайшла своє продовження під час переговорів з міністром промисловості, пошти та зв'язку Френком Боротра.

Юрій Оробець, член Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку, підбиваючи підсумки розмови, зазначив, що було висловлено обопільне невдоволення тим, що інвестиції Франції в Україну складають лише 8 млн. доларів. В той час як ФРН має понад 120 млн. доларів. Обмін думками торкався можливості розміщення замовлень на наших підприємствах колишнього ВПК на виготовлення засобів автоматизації енергетичних систем, релейного захисту, систем зв'язку. Як пріоритетний напрям співробітництва визначали енергетику.

Врешті Ф. Боротра напівжартома сказав: ви нам дали королеву, а ми вам спробуємо відповісти позитивом на новому етапі.

Цей новий етап має починатись, очевидно, вже зараз із розвитку різнобічних зв'язків. Був правий Юрій Буздуган, голова Комісії з питань соціальної політики та праці, керівник парламентської групи «Україна—Франція», коли виклав широку програму контактів між законодавчими органами двох країн. Це і обмін делегаціями, досвідом, взаємне стажування депутатів і працівників апарату парламентів.

Власна інформ.

На знімку: під час зустрічі з Головою Сенату Рене Монорі.

Людмила **МЕНЖУЛІНА**, «Голос України»

Без чого на ринку робити нічого?

ХТО ПОДУМАВ про гроші, помиляється. Перша ринкова (не плутати з базаром!) умова — професійний якісний маркетинг. В Україні створюють асоціацію маркетингу на засадах не прибутковості, а заради великих прибутків вітчизняних підприємців і товаровиробників.

Комплексна система організації виробництва і збуту продукції, орієнтована на попит, прибутковість на основі дослідження і прогнозування ринку — це і є маркетинг. Легко й просто у понятті, але на практиці — неабияке «економічне мистецтво».

До опанування всіх його тонкощів і оволодіння інструментом українські фахівці, по суті, тільки ще підходять. Перебудовують вузівські програми, розробляють нові методики і механізми управління для практиків.

Проблемам сучасного менеджменту і маркетингу, а головне — підготовки відповідних кадрів було присвячено міжнародну науково-практичну конференцію (25—26 квітня, Київ). Організаторами виступили Міністерство освіти, національний технічний університет «Київський політехнічний інститут», Київський державний економічний університет. У конференції взяли участь співробітники міністерств і відомств, провідні вчені, представники підприємств та організацій. Тон у роботі було задано першого ж дня на пленарному засіданні, де виступили міністр освіти Михайло Згуровський, голова Фонду державмайна України Юрій Єхануров, заступник голови Комісії Верховної Ради з питань базових галузей і соціально- економічного розвитку регіонів Володимир Ємельянов, ректор держекономуніверситету Анатолій Павленко та інші.

Учасники конференції схвалили проект організації Всеукраїнської асоціації маркетологів, обговорили приватизаційні, інвестиційні процеси у вітчизняній економіці, питання структурної перебудови промисловості і можливості безпосередньої участі у проведенні реформ учених-фахівців.

Лідія **ТИТАРЕНКО**, «Голос України»

Є У СМІЛИ БРАТ НЬЮТОН

28 квітня — Всесвітній день поріднених міст

Почалося все із славнозвісного маршу Миру, котрий наприкінці вісімдесятих вніс сум'яття у душі наших співвітчизників і американців. Вони вперше спілкувалися без перекладачів. Ми дивувалися розкутості представників Нового Світу, а вони — нашою безмежною гостинністю і безпосередністю. Учасники маршу зі штату Айова приїхали на Черкащину і наступного літа. Погостювали кілька тижнів і запросили господарів відвідати їхню батьківщину.

— Відтоді, з 1990 року, у Сміли з'явився заокеанський брат Ньютон, невелике місто зі штату Айова, — розповів голова Смілянської міськради і міськвиконкому Олександр Котькало. — Ми підписали з ньютонцями договір про побратимські зв'язки, про розвиток економічних та культурних контактів, програму шкільних обмінів, корту очолили натхненник побратимства Володимир Басис, а від американців — Роберт Андерсон.

Тепер щороку група дітей зі Сміли навчається у школах міста Ньютон. Проживають школярі в американських сім'ях. „Дружба, започаткована дітьми, поширилася на родини. Десятки смілян листуються з ньютонцями, обмінюються вітаннями, подарунками, одне слово, родичаються. Очікуються навіть американо-українські весілля.

За п'ять років побратимських зв'язків відбулися обмінні візити працівників сільського господарства, журналістів, учителів, лікарів. А у січні нинішнього року за запрошенням Організації розвитку добросусідських відносин у Ньютоні побувала представницька делегація зі Сміли на чолі з О. Котькалом. Сміляни побачили, чим живе середнє американське місто, ознайомилися з поліцейською дільницею, пожежним депо, лікарняними комплексами, банками. Однак найбільший інтерес викликав завод сільськогосподарської техніки, де випускають знаменитий зернозбиральний комбайн «Джон Дір». На ланах Черкащини нині працює близько десятка цих унікальних машин — мрія кожного хлібороба. Невдовзі, сподіваються аграрники, їх стане більше — американський уряд відкрив кредитну лінію для України на закупівлю цих комбайнів. У цьому, певна річ, є заслуга і народної дипломатії.

На запрошення губернатора штату Айова Террі Бренстада до столиці штату Де Мойна у травні відбуде делегація Черкащини на чолі з головою обласної держадміністрації і обласної Ради Василем Цибенком. Під час цього візиту планується підписати масштабний договір про дружбу і побратимство між штатом Айова і Черкаською областю.

Черкаська область.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Республіки Молдова про сприяння та взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між урядом України та урядом Республіки Молдова про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписану в м.Кишиневі 29 серпня 1995 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
23 квітня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Республіки Молдова про вільну торгівлю

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між урядом України та урядом Республіки Молдова про вільну торгівлю, підписану в м.Кишиневі 29 серпня 1995 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
23 квітня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між урядом України та урядом Республіки Молдова про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень

Верховна Рада України **постановляє:**

Конвенцію між урядом України та урядом Республіки Молдова про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень, підписану 29 серпня 1995 року у м.Кишиневі, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
23 квітня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між урядом України і урядом Швеції про уникнення подвійного оподаткування доходів та попередження податкових ухилень

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Конвенцію між урядом України і урядом Швеції про уникнення подвійного оподаткування доходів та попередження податкових ухилень, підписану в м.Києві 15 серпня 1995 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
23 квітня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між урядом України і урядом Республіки Болгарія про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Конвенцію між урядом України і урядом Республіки Болгарія про уникнення подвійного оподаткування доходів майна та попередження податкових ухилень, підписану в м.Софії 20 листопада 1995 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
23 квітня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між Україною та Угорською Республікою про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень

Верховна Рада України **постановляє:**

Конвенцію між Україною та Угорською Республікою про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень, підписану 19 травня 1995 року у м.Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
23 квітня 1996 року.

У номер

● *Київ*

Не прагніть чужого, коли своє не гірше

Вивченню досвіду діяльності української преси за межами України і використанню його у вітчизняних ЗМІ було присвячено науково-теоретичну конференцію, що днями відбулася в Інституті журналістики Київського національного університету. Захід організував Дослідницький центр історії української преси. У конференції взяли участь учені зі Львова, Києва, Чернівців, а також Великобританії, Канади.

Нині українська журналістика як важливий суспільний інститут переживає період пошуку власних національних змісту і форми. Проте за орієнтири реформування беруть переважно зразки діяльності західних видань. І несправедливо забувають про досвід української преси, що діяла й діє і в Україні, і за кордоном.

● *Одеса*

Спрагу вгамовуватиме Світовий банк

В Одесі розпочала роботу місія Світового банку, експерти й спеціалісти якого на місці вивчають ситуацію з водопостачанням регіону та визначають конкретні об'єкти фінансування, щоб докорінно поліпшити її. Адже вода, яку споживають нині в обласному центрі й багатьох інших населених пунктах Причорномор'я, за якістю дуже далека від світових стандартів, тож спричинює у людей тяжкі захворювання.

● *Луцьк*

Лікує супертомограф

У Волинській обласній клінічній лікарні у присутності міністра Мінчорнобиля України Володимира Холоші й голови облдержадміністрації Бориса Климчука відбулося урочисте відкриття кабінетів літотрипсії та комп'ютерної томографії, у яких встановлено найсучасніше діагностичнолікувальне устаткування відомої у світі німецької фірми «Сіменс». Як сказав головний лікар обласної лікарні Іван Сидор, такому томографу поки що немає аналогів у країнах СНД, а всього у світі їх — 18. Сучасна апаратура ефективно виявляє і лікує хвороби сечовивідної системи, патології внутрішніх органів, пухлини головного мозку, дробить «камені» в нирках. Унікальне устаткування придбано коштом Мінчорнобиля.

● *Житомир*

Серце, розколоте Чорнобилем

Такий вигляд має споруджений в обласному центрі пам'ятний знак.

Днями відкрито меморіальну дошку на будинку, де жив Георгій Готовчиць, якому випала нелегка доля боротися з наслідками аварії на ЧАЕС спершу на посаді заступника голови Житомирського облвиконкому, потім — міністра.

А нова експозиція у краєзнавчому музеї —«Чорнобильська катастрофа і Житомирщина» —має стати початком створення окремого чорнобильського музею.

Сьогодні турботи на Житомирщині про
те, щоб здоровими росли діти. Підтвер-
дження цього — урочисте перерізання
стрічок 26 квітня одразу на двох санаторі-
ях: одного — на мальовничій околиці Жи-
томира, другого — у Кам'яному Броді Ба-
ранівського району.

Некролог тижня

У зв'язку з загибеллю провідника національно-
визвольної боротьби чеченського народу група на-
родних депутатів України (16 осіб, серед них Лео-
нід Кравчук, Іван Плющ, Іван Білас, Михайло Ра-
тушний, Тарас Процев'ят, Лілія Григорович) надіс-
лали лідерам Чеченської Республіки Ічкерія співчут-
тя.

Автори некрологу висловлюють глибоке співчут-
тя рідним і близьким президента Дудаєва. Народні
депутати зазначили: ті українці, котрі солідарні з
боротьбою чеченського народу, переконані, що
попри трагічну втрату Ічкерія ще рішучіше бороти-
меться за свою незалежність і здобуде її.

Чорнобиль

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

Ніч спомину — ніч печалі. Ніч жуйки

У ніч з 25 на 26 квітня в Славутичі відбулися траурні
урочистості, присвячені 10-річчю Чорнобильської катас-
трофи. На центральній площі біля меморіалу жертв
«мирного атома» зібралися мешканці міста-копії спочи-
лої в Бозі Прип'яті, приїжджі з інших регіонів України,
іноземці. Божественно-печальний спів славнозвісного хо-
ру «Хрещатик» (художній керівник Лариса Бухонська),
квіти до портретів загиблих, полум'я свічок у руках со-
тень людей... Страшна квітнева ніч 86-го оживала в
пам'яті. Оживала не згідно зі сценарієм скорботного де-
сятиріччя — швидше навпаки. За сценарієм траурні уро-
чистості відгонили до болю знайомим «заходом», приз-
наченим для камер тележурналістів. Я не знаю, чи вло-
вили вони «команди» організаторів: «Щоб за три хвили-
ни ніякого співу», «Дівчата з квітками, куди зараз пре-
тесь?», «Кладеш квіти — не жуй жуйку»... Я не знаю, чи
вловили вони регіт веселих парубків, штовханину підпи-
лих «ліквідаторів» портвейну... Плакали «незорганізова-
ні» жінки-прип'ятчанки, витирали сльози чоловіки—пра-
цівники атомної: «За вас, хлопці! Вічна пам'ять...» Скор-
боті не потрібні команди. За вас, мертві і ще не народ-
жені жертви збожеволілого атома!

Сергій МИКОЛАЄВ, журналіст

Про наслідки одного перегину

Резюме тижня

НА ДУМКУ представників Асоціації комерційних банків України, податковий тягар 1994 року (прибуток банківських закладів оподатковувався тоді за ставкою 55 відсотків) був першопричиною затяжної фінансової кризи. Багато банків, якщо не збанкрутіли, то потребують до цього часу оздоровлення. Однак, на думку заступника голови Укрсоцбанку Євгена Колотилова, виправити становище можна лише лібералізувавши податкове законодавство в цілому, бо привести в рух можна лише той капітал, який є в наявності.

—Євгене Леонідовичу, однак, реструктуризації виробничої сфери, а тим більше піднесення виробництва доведеться чекати не один рік...

— А хіба це не ще одна причина, через яку слід прискорити роботу для створення цивілізованого податкового законодавства?! Я маю на увазі — зрозумілого, нарешті, соціально справедливого законодавства. У цьому зв'язку наші акціонери і банкіри чималі надії пов'язують з концепцією «Основні засади податкової політики в Україні», схваленою Верховною Радою у першому читанні. У випадку прийняття цієї концепції, як на мене, уряд втратить можливість маніпулювати ставками податків протягом бюджетного року і коштами в межах консолідованого бюджету. Проте справа навіть не в ставках податків і в перекачуванні грошей з області в область. Промисловість зацікавлена в правильному підході з боку держави до оподаткування. Ставки податку з прибутку у 30 відсотків широко застосовуються і на Заході, однак там вони стягуються з коштів, «очищених» від різного роду інвестицій та непрямих витрат, а в Україні — навпаки. Не відповідає своєму змістові податок на додану вартість. А зарплатня оподатковується таким чином, що можна припустити, що наш рівень життя співмірний із західним...

—Проте у держбюджету більш за все проблем. З поповненням його прибуткової частини, фінансуванням бюджетної сфери...

— Дійсно. Перегин податкової палиці спровокував втечу капіталу в тіньовий обіг. Це неминуче.

—Багато хто побачив вихід із становища, яке склалося, в створенні бюджетного банку України.

— І даремно. Крім фінансових неприємностей,це нічого не дасть. Розрахунково-касове обслуговування бюджету налагоджено непогано — відповідні відділи є у кожному відділенні і нашого банку. Створювати новий бюджетний банк — означає викидати гроші на вітер. Така моя думка.

—Що ж робити?

— Скорочувати бюджетне фінансування, до чого, повірте, вже давно є підстави, і зменшувати податковий тиск на юридичних і фізичних осіб.

—Ваш банк віддає перевагу кредитуванню малого і середнього бізнесу. А чому власне?

— Ви пам'ятаєте, яким чином Маргарет Тетчер у семидесяті роки впоралася з шахтарськими заворушеннями? Вона передала шахти до приватних рук. Ось вам і відповідь.

Олена ДІДЕНКО, журналіст

Хто наступний до Трускавця?

або Відпочинок по-брусилівськи

Історія про те, як голова Солові-
ївського КСП «Хлібороб», що на
Житомирщині, Микола Кіндрато-
вич Кривенчук проводжав голову
Брусилівської райдержадміністра-
ції Володимира Павловича Петрів-
ського на відпочинок до Трускавця,
у районі стала майже анекдотом.
Ковбаски смачненької виробництва
місцевого ковбасного цеху заванта-
жив у дорогу, щоб було чим заїда-
ти, вочевидь, та ще й 30 мільйонів
карбованців, за свідченням місцево-
го люду (а було це в 1994 році), з
колгоспної каси надав. А в колгос-
пній бухгалтерії з'явилися «липо-
ві» документи на придбання дуба-
кругляка. Звичайно, на 30 мільйо-
нів карбованців.

Щоправда, затим окремі цікаві
документи згоріли разом із конто-
рою. І все це, може, й було смішно,
коли б не було так сумно. Роками
ведеться слідство у районі з цього
та інших фактів розкрадання дер-
жавного майна, хабарництва та
зловживання службовим станови-
щем.

Нової лікарні за роки «чорно-
бильського будівництва» не побудо-
вано. Стара лікарня в змозі обслу-
говувати лише третину населення
району. З двох запланованих шкіл
побудували одну, яка ще й сьогод-
ні не прийнята державною комісі-
єю, а вже — в аварійному стані.

Житлових будинків, які мають
зводитися на чорнобильські кошти
в смт. Брусилів, не добудовано
близько 600. Але побудовано де-
кілька дачних будинків для началь-
ства та їхніх друзів. Незаконно
приватизовано будинки, споруджe-
ні за рахунок чорнобильських кош-
тів...

Розслідування тижня

Проте й досі не розпочато сер-
йозне слідство не лише з тих горез-
вісних 30 мільйонів, а й щодо 5
мільярдів карбованців боргів, що
«настарався» голова Соловіївського
КСП, за фактами відвертих махіна-
цій із цукром, деревиною, технікою
(ці факти вже були оприлюднені на
сторінках газет: «Ведомости DAI-
LY», «Робітничої газети»). Про
стару історію щодо незаконного
закриття рентабельного цеху пере-
робки сільгосппродукції, а, точні-
ше, м'ясо-ковбасного цеху та звіль-
нення його начальника Володимира
Ананьєва та 18-ти його співробітни-
ків. А привід був досить-таки ба-
нальний —критика верхів. Правда,
їм, бач, захотілося ще й працювати
чесно на користь собі і людям! І де
ж тепер набереться голова колгоспу
ковбаси та копченостей, виряджаю-
чи чергового представника район-
ної влади на курорт?

І хоча за рішенням Брусилів-
ського районного суду Ананьєва по-
новлено на посаді, а з КСП мають
стягнути 73 мільйони карбованців
за вимушений річний прогул на йо-
го користь, але М. К. Кривенчук
виконувати його не поспішає.

І про те, як будують за чорно-
бильські кошти собі садиби і отри-
мують квартири з чорнобильських
фондів деякі керівники. Це тоді,
коли 350 чоловік стоять у черзі на
житло. Скільки ще чекати дове-
деться — до пенсії, а може... 730
сімей переселенців з Чорнобиль-
ської зони — категорія особлива.
Як дивитимуться безсовісні керів-
ники у вічі людям, яких з корін-
ням вирвали з рідної землі. І те
коріння вони змушені пускати у
землю Житомирщини. Часом
страшне це коріння: одна із жінок
розповіла, що вже поховала тут
свого 20-річного сина, а дістатися
цвинтаря не може. А скільки дач
керівників і керівничків ще недо-
будовано...

Приголомшений зал мовчав піс-
ля доповіді голови селищної Ради
Анатолія Савчука. Потім зірвався
оплесками. Підтвердження, факти?

— Я готувався до цього виступу
чотири роки, — сказав А. Савчук.
— І все зможу довести «державній
комісії».

Спало на думку: нелегко ж дове-
деться йому в цій боротьбі. Адже
кампанію-цькування на «непокір-
них» уже розпочато. Кажуть, що у
ліпших друзях голова Кривенчук і
з головою виконкому, і з районною
адміністрацією, і з представником
Президента в області. Може, й ви-
ще. На підтримку мас теж особливо
сподіватися не доводиться. Розпра-
ви боїться.

Нещодавно у райсуді Соловіїв-
ки розглядалася справа молодої
сімейної пари. Вони мешкають у
гуртожитку і, півроку не отримую-
чи зарплати, вкрали у сільмазі мі-
шок картоплі, банку огірків, та,
здається, помідорів. Трьох дітей
годувати було нічим. Суд ухвалив:
ст. 86 прим. —розкрадання дер-
жавного майна. Це — 8–15 років
ув'язнення...

А от досить цікаві справи краді-
жок на мільйони-мільярди чомусь
закриваються «за відсутністю скла-
ду злочину»...

І все ж цікаво, хто наступний ви-
рушить до Трускавця?

Леонід БРОВЧЕНКО, «Голос України»

Підробка — без акцизної марки

Прорив тижня

***П**ЕРШІ імпортні цигарки відомої компанії «Філіп Моріс» з українськими акцизними марками прибули в Україну. Тепер курці зможуть палити справжні «Мальборо», «LM» та інші, підробки яких досі пропонували енергійні тітоньки на виході з метро.*

З часу виходу у світ президентського указу про маркування алкогольної і тютюнової продукції (з 15 грудня 1995 року торгівлю імпортними тютюновими та алкогольними виробами без акцизних марок заборонено) у легальній торгівлі майже не залишилося імпортних цигарок. Вся ця товарна маса, яка має бути маркована, перебралася на чорний ринок. Цигарки, звичайно, йшли без марок. Дещо краще становище було із закордонним «зеленим змієм», який досить швидко прикрасився стрічками акцизних марок.

Маркування — процес досить-таки складний і недешевий. Підприємець повинен замовити певну кількість марок у Державній податковій інспекції, а та у виробника. Всі легальні імпортери укладають договори з постачальниками цигарок на певну кількість підакцизного товару. Купують його не відразу, а партіями. Це і зрозуміло, адже ні в кого не вистачить коштів одразу заплатити за річний обсяг товару. Та й сенсу в цьому немає. Тож придбавши у податковій інспекції марки на певну партію, оформивши їх на митниці, підприємець відправляє стрічки товаровиробникові. Той наклеює на товар і відсилає імпортеру. Під час завезення в Україну товар розмитнюють, і тільки після цього можна звітувати у податковій інспекції за марки. Це триває 1,5-2 місяці. Парадокс у тому, що доки імпортер не прозвітує за попередню партію марок, нових йому ніхто не дасть. Якщо взяти такого солідного імпортера, як, приміром, СП «Дункан-Київ», то машини з продукцією йдуть до нього щотижня. І тільки після того, як прийде остання машина, він зможе відзвітувати про марки і сидіти два місяці, чекаючи нових поставок.

Така ситуація, за словами голови Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності В. Суслова, призводить до того, що з 1 січня 1996 року бюджет держави щодня недобирає близько 400 тисяч доларів мита, акцизу й податку на додану вартість з імпорту цигарок.

І все ж, незважаючи на такий складний процес маркування продукції, першою серед оптових дистриб'юторів бар'єр здолала фірма «Дункан-Київ», яка має свої філії у 40 містах. Щомісяця «Дункан-Київ» відраховує до бюджету 2-3 мільйони доларів.

Проте, на жаль, одна ластівка погоди не робить. Контрабанда як ішла в Україну, так і йде.

На фото: першу партію товару з українськими акцизними марками доставлено на склад у Київ.

Фото Василя АРТЮШЕНКА.

Лист тижня

Народним депутатам України

Оцінюючи проект Конституції України, ми змушені констатувати, що деякі правові інститути проектом належно не відрегульовані. Наприклад, допущено дисбаланс у врегулюванні різних інститутів правозастосовчої системи.

Щонайменше статус адвокатури має бути врегульований окремою статтею, як це зроблено в чинній Конституції. У цій мінімальній формі правової регламентації адвокатури доцільно відобразити таке: *«Професійним правозахисним інститутом, покликаним здійснювати захист прав, свобод та представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, надавати їм іншу юридичну допомогу, є адвокатура України.*

Адвокатура здійснює свою діяльність на принципах верховенства закону, незалежності, демократизму, гуманізму і конфіденційності.

Адвокати здійснюють адвокатську діяльність індивідуально або в адвокатських об'єднаннях. Незалежно від форми діяльності всі адвокати, що становлять адвокатуру України, об'єднуються в Національну палату адвокатів України — всеукраїнську незалежну, самоврядну професійну організацію, органи якої формуються на виборних засадах.

В Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі створюються відділення Національної палати адвокатів України».

Такий варіант нормативного врегулювання статусу адвокатури відповідає реальному місцю адвокатури в суспільстві, а також ідеї організаційного об'єднання адвокатів України в Національну палату адвокатів України, яка здобула схвалення III з'їзду Спілки адвокатів України, комісії з розробки концепції судово-правової реформи попереднього складу (і не викликала заперечень у відповідної комісії в новому складі), пленуму Верховного суду України, Національного університету ім. Тараса Шевченка, ряду правоохоронних відомств, Міжнародної асоціації адвокатів (IBA) і яка безпосередньо відповідає рекомендаціям Парламентської асамблеї Ради Європи у зв'язку зі вступом України до неї.

За дорученням правління Спілки адвокатів України президент Спілки адвокатів України Віктор МЕДВЕДЧУК.

Протест тижня

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Недержавні видання — антидержавні?

***Р**ЕДАКЦІЇ чернігівських недержавних газет направили звернення-протест Президенту Леоніду Кучмі з приводу указу від 24.02.1996 року «Про державну підтримку періодичних видань у 1996 році». Фактично цей указ призвів до закриття на Придесенні 9 газет.*

Посилаючись на указ, Міністерство зв'язку підвищило у 5—7 разів тарифи за розповсюдження преси, яка не потрапила до категорії пільговиків. Отож на Чернігівщині у другому півріччі залишаться тільки газети Рад — «Ленінський шлях», «Промінь Жовтня» тощо. Недержавні видання, які з'явилися за умов незалежності та задовольняють ті чи ті політичні, ідеологічні та читацькі інтереси громадян, — («Новые Черниговские ведомости», «Сіверщина», «Серп і молот», «Форум», «Сім'я — сім я», «Из первых рук», «Черниговский полдень») — приречені на банкрутство. Майже 100 тисяч «недержавних» передплатників, котрі у першому півріччі могли зробити свій газетний вибір за 180—240 тисяч карбованців (до цієї суми входили витрати на поліграфію, папір, послуги зв'язку та саму редакційну роботу), нині, згідно з новими розцінками, мають віддати лише підприємствам «Укрпошти» більш як 500 тисяч карбованців за доставку одного видання протягом півріччя. Загальна передплатна ціна газети, що виходить раз на тиждень на 8 сторінках, має зрости до 800—900 тисяч карбованців!

Така сума не під силу для більшості малоімущих. Чи зможуть, наприклад, передплатити журнал «Сіверянський літопис» за мільйон двісті тисяч педагог або школяр? А «провина» просвітянського видання полягає лише в тому, що його зареєстровано після 1 серпня 1994 року — дати, яка чомусь фігурує у президентських указах.

Звертає увагу й така деталь. В обласному підприємстві поштового зв'язку «Чернігівпошта» не надто вітають впровадження нових розцінок. Навіть газети й не закриють , то катастрофічно впадуть їхні тиражі. А це означає, що зв'язківці не отримають від «недержавників» 3,5 мільярда карбованців прибутку. А хто підрахує, скільки від цієї акції втратить держава?

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Яке самопочуття у вітчизняних пігулок?

Виставки тижня

***В**ІДРАЗУ дві національні виставки за міжнародною участю, присвячені 10-річчю Чорнобильської трагедії, відкрито у київському Палаці спорту. Це — «Чорнобиль. Охорона здоров'я-96» та «Фармакологія в Україні-96», організовані Міністерством охорони здоров'я України, Академією медичних наук України, Державним комітетом України з медичної та мікробіологічної промисловості та Фармакологічним комітетом МОЗ України.*

Фармпрепарати, медичну техніку та устаткування представило понад 100 підприємств, організацій та фірм з 12 країн. До речі, 70% експонатів — вітчизняна продукція.

Голова Держкоммеду України Юрій Спіженко на прес-конференції з нагоди відкриття виставок зазначив, що для забезпечення лікувального процесу необхідно 2,5—3 тисячі найменувань медпрепаратів. На сьогодні виробляють 1028 найменувань вітчизняних препаратів, що задовольняє потребу країни лише на 22 відсотки.

Комітет розробляє заходи з метою не допускати на український ринок неякісні медпрепарати. Передбачається створення системи ліцензування експорту та імпорту медпрепаратів. Керівництво Держкоммеду має намір звернутися до уряду з проханням надати комітетові право контролювати цінову політику при закупівлі медпрепаратів.

Минулого року до України лише з західних країн завезено ліків на суму 280 мільйонів доларів. Якби налагодити вітчизняне виробництво, ці гроші не витрачалися б, а йшли на його розвиток. Ю. Спіженко заявив, що вітчизняні медпрепарати мають високу якість і проходять серйозний контроль на виробництві. В Одесі вже випущено перші українські протитуберкульозні препарати. На Харківському танковому заводі виготовлено лінію з випуску ампульної продукції. При кожному заводі створюють наукові лабораторії, які також розроблятимуть нові медпрепарати. Хоча кількість заводів і технологічних ліній необхідно збільшити.

Науково-дослідні інститути розробляють близько 50 найменувань медикаментів, які побачать світ у найближчі п'ять років. Це реальний термін, за який, на думку Ю. Спіженка, умови виробництва на фармацевтичних заводах можна довести до міжнародних норм.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Якщо є «М-Обсерваторія», будуть і нові «зірки»

Фестиваль тижня

Звісно, на небосхилі української естради. Втім, той, хто уважно стежить за телепередачами «М-Обсерваторія», які незмінно веде музичний оглядач газети «Київські відомості» Олександр Ягольник, уже мав змогу пересвідчитися, що такі «зірки» у нас є. І ми за талантами нічим не гірші від своїх сусідів. Та ось розпорядитися цим багатством не завжди можемо належним чином, не дорожимо тим, що маємо.

Справжній парад «зірок» сучасної української пісні зібрала «М-Обсерваторія» на свій перший фестиваль, який протягом тижня вирував вечорами у палаці культури Національного технічного університету. Почався він концертами Миколи Мозгового, Оксани Білозір, Миколи Гнатюка, а завершився двома гала-концертами, в яких узяли участь майже всі популярні виконавці нашої країни. Від Таїсії Повалій, Олега Слободенка, Ірини Білик, Лілії Сандулеси, Іво Бобула, Андрія Миколайчука й Олександра Пономарьова до Наталії Могилевської, Каріни Плай, Ірини Сказіної, Олега Кулика і Наталії Самсонової...

Не обійшлося і без гостей, зокрема Гарика Кричевського і групи «Ненсі». Одне слово, виконавців було багато. І різних.

А оскільки фестиваль «М-Обсерваторія», організатором і спонсором якого виступила Київміськрада, замислений як некомерційна імпреза, то і зал не порожнів. І справжнім господарем у ньому почувалась, як і належало, молодь — ціни на квитки навіть для студентів були цілком доступні.

Та й невдовзі фестивальні концерти матимемо змогу побачити на телеекрані, бо «Квітневий зорепад» (саме таку назву вибрали організатори для фестивалю) недарма назвали телевізійним. І взагалі, як сказав продюсер фестивалю Олександр Ягольник, це лише початок.

Додамо: добрий початок!

За межею

Протягом останньої доби інформаційні агенції світу передавали інформацію, яка не могла залишити байдужим нікого: вчені, політики, прості люди висловлювали своє розуміння найбільшої техногенної катастрофи — аварії на Чорнобильській АЕС.

За десять років, що минули, у світі, а особливо на території колишнього СРСР, сталися зміни, які багатьом і наснитися не могли. З того сну, але вже наяву чи не найстрашніше дісталося Україні: останній «подарунок» тоталітарної системи у вигляді зруйнованого вибухом реактора, забруднена радіонуклідами прекрасна земля.

Тривалий час — десять років — ми залишалися сам на сам з «мирним» атомом, що вийшов з-під контролю, якщо не враховувати гуманітарну допомогу урядів багатьох країн та виявів добрих сердець простих людей усього світу. Щоправда, протягом цього десятиріччя тривала копітка робота дипломатів і політиків, підсумком якої стало рішення держав — членів «великої сімки» про надання Україні трьох мільярдів доларів для закриття ЧАЕС та утримання «саркофага».

Переступивши межу сумної десятої річниці катастрофи на ЧАЕС, людство ще раз переосмислило один із трагічних підсумків XX століття: на перший план виходить ядерна безпека.

Міністр закордонних справ Японії Юкіхіко Ікеда у своєму зверненні до народу України в зв'язку з десятиріччям Чорнобильської катастрофи заявив, що Японія, свого часу переживши жах ядерного вибуху, не може бути байдужою до української трагедії. Тому, надаючи допомогу в процесі створення ядерної безпеки разом з іншими країнами «великої сімки», надсилає ще й медикаменти і обладнання для лікування людей, що постраждали від наслідків аварії, а також відряджає до нас фахівців з радіаційної медицини. Юкіхіко Ікеда запевнив, що Україна може розраховувати на реальну підтримку японського уряду щодо співробітництва у цій галузі.

Аргентина і Федеративна Республіка Німеччина, США і Італія, Франція, Швейцарія, Куба, десятки інших країн нині з нами в нашій біді. Світ не залишає нас за межею відчуження.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

У кожного своя війна...

МАЙЖЕ всі листи, які надійшли на публікацію «Георг Крупп розшукує Зіну Бабенко» («ГУ», 24.02.96 р.), розпочиналися однаково: «Нас відірвали від батьків, позаштовхували у «телятники» і під конвоєм вивезли до Німеччини». Відрізнялися вони хіба тим, що комусь було 16, комусь 17—19, а тим 20—25 років. Та ще — хтось потрапив на фабрику, завод чи шахту, а інші прислуговували в німецьких сім'ях або працювали на «бауера»...

Німецький банкір Георг Крупп, якому 1942-го було шість років, розшукує Зіну Бабенко, що таким самим чином потрапила до його дому. І хоч знає лише ім'я дівчини, проте в пам'яті й досі зберігає її ласку та доброту. То може, вона, нині вже жінка похилого віку, потребує допомоги, може, вона немічна й самотня? Пан Крупп хотів би їй допомогти. Тож редакція просила відізватися дівчину з далекого воєнного року. Листів було чимало і не тільки від жінок з ім'ям — Зінаїда Бабенко, а й від Катерин, Марій, Наталій, які написали, аби полегшити душу. Жодна з них не скаржилася на своїх колишніх хазяїв, а здебільшого на нинішнє складне життя-буття, на мізерні пенсії, на незрозумілість і незвичність світу, в якому вони опинилися нині. Проте у пошуку мені не пощастило: жодна з них не працювала у сім'ї Круппів...

І от з Павлограда Дніпропетровської області зателефонувала касир одного з відділень «Промінвестбанку» Світлана Євгенівна Пиксимова, що виплачує компенсації колишнім «остарбайтерам» і повідомила, що до неї звернулася жінка, яка стверджує, ніби вона і є та сама Зіна Бабенко. Правда, ім'я її... Марія Павлівна Лященко.

Справи не дозволили мені поїхати у відрядження, тому я попросила, щоб Марія Павлівна написала про все сама. Невдовзі до редакції надійшов лист: «Мені ще не було 16 років, коли 1941 року мене і ще 40 хлопців і дівчат з нашого району серед ночі позабирали від батьків, запхнули у вагон і повезли до Німеччини. Дорогою нас тричі бомбили, під час останнього бомбардування потяг розбили, мене поранило осколком. Усі розбіглися, а кількох дівчат, і мене серед них, відвезли до лікарні. А щоб нас не розшукали охоронці, то назвалися іншими іменами. Мене записали Зіною Бабенко.

Після одужання мене відправили на завод, де поставили до токарного верстата. Оскільки я була слабкою, то справлятися з роботою не могла. Мабуть, робітник з мене був нікудишній, бо невдовзі мені сказали: «Збери свої речі і йди з цією жінкою». Це була фрау Крупп.

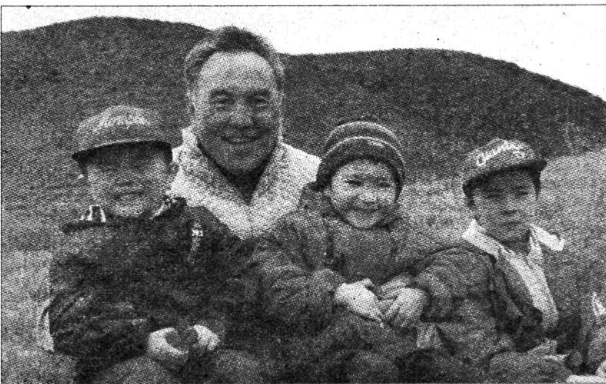
Я, на жаль, не пам'ятаю імені хазяйки, бо в сім'ї всі називали її «майн лібе». У «майн лібе» було волосся до плечей, яке вона завивала у локони. Вона ставилася до мене, як до рідної, а, бувало, робила мені зачіску, як і собі. Коли я хворіла, то фрау Крупп водила мене до лікарні. Коли місто зайняли американці, то «майн лібе» запропонувала мені залишитися в сім'ї. Та я хотіла додому. Тому вона сама відвела мене в установу, куди сходилися всі, хто працював у Кельні. Тут я записалася вже на своє справжнє ім'я — Шапа Марія Павлівна (по чоловікові я — Лященко). 23 серпня 1945 року мене відправили додому. У сім'ї Круппів я прожила три роки і чотири місяці.

Нині мені 71 рік, я — інвалід першої групи, погано бачу і погано ходжу, самотня, бо чоловік помер. Бідую, а допомогти нікому...»

Марія Павлівна все своє життя, крім кількох років, що вона була у Німеччині, прожила в селі Кочережки Павлоградського району Дніпропетровської області.

Я зателефонувала голові сільської Ради Сергію Олександровичу Гончаренку, і він розповів, що Марії Павлівні і справді доводиться нині сутужно: пенсія невелика, а її черга на одержання 600 марок компенсації ще не дійшла. У цьому ж селі живе прийомна донька Марії Павлівни, яку вона колись удочерила, та про матір вона не дбає.

І хоч Марія Павлівна не пригадала жодного імені, крім Георга, яке я назвала у своїй публікації, не спадає на думку запідозрити її в нещирості. Як би там не було, а невимовно шкода їх, усіх — старих, що тоді не мали молодості, а зараз перебувають на схилі літ...

ЗАГАДКА СХОДУ

Один з найпопулярніших політиків СНД — президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв — нещодавно влаштував презентацію своєї нової книги «На порозі XXI століття», повідомив ІТАР-ТАРС.

Автор запевнив журналістів, що пропонує не мемуари політика, а «погляд обізнаної людини». Його особливу увагу привертає життя-буття республік колишнього СРСР. Він розмірковує над причинами розпаду Союзу і вбачає їх у зашореності мислення комуністичної верхівки та хронічному відставанні Радянського Союзу від цивілізованих держав.

Шлях сучасної Казахстанської держави пролягає між Сходом і Заходом, стверджує президент. Автор ідеї Євразійського союзу, Нурсултан Назарбаєв переконаний, що «в світове співтовариство неможливо увійти поодинці».

У Казахстані президент має неабияку повагу. Йому 56 років, народився в сім'ї чабана. Свого часу він не боявся виступати проти партійних функціонерів, відстоюючи незалежну від Москви політику казахстанського уряду. По-лукашенківськи кидатися в обійми Росії — це не для Назарбаєва. Для нього краще поступова інтеграція. Така, яку гарантує «союз чотирьох», скріплений і його автографом.

На знімку: Нурсултан Назарбаєв з онуками.

Знову вона, прекрасна Марина

МАРИНА ВЛАДІ обрала для своєї автобіографічної книги назву «Від серця до черева». У розмові з кореспондентом ІТАР-ТАРС відома французька актриса сказала, що у творі, який щойно з'явився на полицях книгарень, вона згадує незабутні для неї зустрічі як зі знаменитостями, наприклад, з Федеріко Фелліні, Орсоном Уеллсом, так і з простими людьми. Один із розділів присвячено Володимиру Висоцькому. 50 коротких оповідань пов'язані спільною темою — застіллями.

«Мені дуже подобаються такі моменти, які пробуджують і розвивають смак до життя, хоча серед обраних мною сюжетів є не тільки радісні, а й печальні, як, власне, і саме життя», — пише М. Владі. Але, пояснює вона, книга не стала ані збірником рецептів, ані підручником для схуднення. Просто приємно повернутися до спогадів про друзів, країни, рідкісні страви, «коли все своє життя борешся зі власною вдачею, сидиш на найжорсткішій дієті, заздриш людям, які сидять з тобою за одним столом, і — що ще гірше — гостям, які насолоджуються приготованими тобою стравами», — з іронією відзначає автор.

Паралельно перед читачем проходить практично вся творча біографія актриси, починаючи з першого виходу на сцену, коли Марині Полякофф було 2,5 року. «Жили ми бідно, і батьки вирішили влаштувати виставу, щоб трохи заробити. Напередодні мама три дні пекла пиріжки. Минуло стільки часу, а я чітко пам'ятаю, і як тяглася тоді за пиріжками, і як танцювала та співала: «Що танцюєш, Катюню? — Польку, польку, мамусю», — розповідає М. Владі.

«Від серця до черева» — це вже четверта книжка актриси після повісті «Владимир, или Прерванный полет». Виходять з-під її пера і романи. Один із них називається «Венецианский коллекционер», його перекладено російською мовою. Але, на превеликий жаль, автор поки що не знайшла у Росії видавця роману «Путешествие Сергея Ивановича», який присвячено війні в Афганістані.

Актриса нещодавно повернулася з Одеси, де знімалася у греко-українському фільмі «Вітер над містом» — про романтичну історію бродячого театру, що відбувається у неіснуючій країні. Чому вибір випав на Одесу? На жаль, сьогодні Одеса найкраще підходить для сюжету, який розгортається у "гарному, але зруйнованому місті», зітхає М. Владі.

Нині актриса знімається у семисерійному телевізійному фільмі про сім'ю парфумерів. Зйомки відбуваються на півдні Франції, в столиці парфумів — Грасі. Наступні два роки Марина Владі має намір присвятити театральній сцені: гратиме Марину Цвєтаєву у п'єсі молодого французького драматурга Веронік Ольмі «Перехід». Вистава присвячена паризькому періодові життя поетеси і її взаєминам з 14-літнім сином, і має з'явитися на сцені паризького театру «Рон руен» у січні 1997 року.

Ох і заспівають!

ПЛАСІДО ДОМІНГО й Хосе Каррерас, всесвітньо відомі іспанські солісти, разом з американкою Дайяною Росс виступлять 30 липня з концертом на Національному стадіоні у Будапешті. Його буде присвячено історичній даті — 1100-літтю поселення мад'яр на території сучасної Угорщини.

Як повідомив журналістам іспанський представник Пласідо Домінго, очікується, що 80 тисяч квитків розкуплять задовго до початку концерту. Причому уже надійшли заявки від понад 20 тисяч зарубіжних глядачів. Вартість квитків — від 13 до 45 доларів. Ті, хто має більші суми, можуть розраховувати і на вечерю з оперними знаменитостями, яка відбудеться після концерту.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Операції XXI століття

Роблять уже сьогодні у київській клініці ендоваскулярної нейрохірургії під керівництвом Віктора Щеглова

Метода-то «відносно проста». Але світ скинув перед нею капелюха

Втручання у людський мозок (у прямому розумінні!) завжди було й, очевидно, залишиться доволі складною і ризикованою справою. Бо може призвести до непередбачених наслідків. Тут не можна помилятися ані на півйоти. Українські лікарі із 7-ї клініки ендоваскулярної (тобто — внутрішньосудинної) нейрохірургії проникають в артерії головного мозку без трепанації черепа, через судини з інших частин людського організму. Скажімо, через судини руки, стегна або через сонну артерію. З допомогою спеціального балона-катетера, виготовленого у технічному центрі ендоваскулярної медицини, який уже десять років працює при 7-й клініці.

Таким чином, лікарі «розблоковують» мозкову судину, яка унеможливлювала нормальний кровообіг, що могло будь-якої миті призвести до смерті хворого. Причому, несподівано, раптово — за робочим столом, за кермом автомобіля, на прогулянці з онуком...

Та, звісно, не це насамперед здивувало провідних нейрохірургів світу, які мали змогу побувати в київській клініці чи приймати українських колег у себе вдома, в радіологічних товариствах. Адже балоново-катетерний пристрій для глибокого проникнення у нервово-судинну систему використовують і в інших ендоваскулярних клініках світу. Однак унікальність «київського варіанту» полягає у безпечному відокремленні балонів від катетера і в тій полегкості, з якою балон займає потрібне місце всередині васкулярного дефекту, не завдаючи шкоди родинним живильним судинам. Балон «зісковзує» з поліетиленового катетера плавно і м'яко, не подразнюючи тендітну аневризму і взаємозв'язаних судин. «Процедура проходить гладенько, ніби на шовковій тканині», — відгукнувся про дії українських медиків відомий американський нейрохірург Г. Шмідек.

Як це їм вдається? Відповідаючи на це запитання американських лікарів, завідувач клініки ендоваскулярної нейрохірургії Науково-дослідного інституту нейрохірургії Віктор Щеглов зі властивою йому добродушністю сказав, що його метода операції «відносно проста». Сама операція триває десь у межах півгодини. Прооперовані залишають клініку через два-три дні, а деяких виписують уже через кілька годин. Замість доступу до мозкової судини через стегно, який здебільшого практикують у світовій практиці, київські медики пунктурують сонну артерію, що значно скорочує операційний процес і дає змогу пацієнтам, особливо похилого віку, легше перенести цю неприємну процедуру.

Одне слово, американці (як і нейрохірурги з Німеччини, Канади, Японії та інших країн) гідно оцінили «відносно просту» методу. Дехто із заокеанських спеціалістів навіть виношує ідею запровадити «київський варіант» у тамтешніх ендоваскулярних центрах, однак до практичного застосування поки що не дійшло. Бо не так усе «відносно просто», як то здається на перший погляд.

Чи не тому портрет українського вченого — лікаря Віктора Щеглова — у музеї Гарвардського університету, що в США, чого не удостоївся за життя жоден учений нашої країни. А сам Віктор Іванович є дійсним членом багатьох національних і міжнародних товариств нейрорадіологів та ендоваскулярних нейрохірургів.

«Я звідси нікуди не поїду»

Негаразди нашого державного життя не могли обминути і медицину, яка особливо боляче відчула кризові явища. «Недавно я потрапив у перев'язочну клініки нашого інституту і дві ночі не міг після цього заснути, — не приховує обурення Віктор Щеглов. — Там брудніше, гидкіше, ніж у першому-ліпшому платному міському туалеті. Питаю: "Де тут у вас руки можна помити?" «А ми не миємо», — почув у відповідь. Чому? Виявляється, крани давно повідлітали, сантехніку «доїдає» іржа. Ось і перекрили воду, щоби менше клопоту. «А як же зі стерилізацією?» — допитуються у медсестер. «Промиваємо руки спиртом, після чого одягаємо гумові рукавички». Отак!

Чи інший приклад, уже з трохи іншої площини. Моральної.

Один з керівників інституту нейрохірургії не те що жодного разу не оперував у 7-й клініці, але навіть в операційну не заходив. Та ось з'являється друком товста монографія, на титульній сторінці якої вказано і його прізвище, де автори, як то кажуть, без тіні сумніву розписують досягнення клініки ендоваскулярної хірургії як свої власні. «А чого ви хвилюєтеся? — відреагував співавтор згаданої монографії на претензії Віктора Івановича. — Ми посилаємося на вас, ваше прізвище фігурує у зносках». Мовби і нічого не трапилося. Але його прізвище, як справедливо вважає сам лікар Щеглов, у такому разі має бути означене не у зносках, а на обкладинці монографії. За такі речі на Заході не те що руки не подадуть у порядному товаристві, але й можуть позбавити наукового звання. А у нас нічого — проходить. Ніби так і має бути.

Ні, слави Віктору Щеглову не потрібно. Її у нього і так удосталь. Ще й з іншими може поділитися. Але з тими, які того справді заслуговують, а не високопосадовцями, що й досі працюють за старим компартійним принципом: «Ви напишіть, а я підпишу».

Кращі нейрохірурги світу приїжджали (і приїжджають) у Київ, щоб ознайомитися з почерком роботи В. Щеглова та очолюваної ним клініки. Тут училися, набиралися досвіду лікарі із США, Японії, Німеччини, Англії та інших провідних країн. А світило сучасної світової хірургії канадієць Дрейк назвав те, що роблять сьогодні у 7-й клініці, операціями XXI століття. Понад двісті статей з'явилося про методу лікування Щеглова в зарубіжній пресі — чи багато наших учених може сьогодні похвалитися таким?

Ось і в товстій монографії «Ендоваскулярна інтервенційна нейрорадіологія», яка побачила світ торік у Нью-Йорку, один з розділів цілком присвячений набуткам, яких досягли київські медики в ендоваскулярному лікуванні церебральних сакулярних аневризмів. Окрім того, у цій праці вчені посилаються ще 50 (!) разів на досвід своїх українських колег.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Та й сам лікар-учений Віктор Щеглов уже об'їздив півсвіту, побував у багатьох світових клінічних центрах, де лікують аневризми, зокрема в Бостоні і Детройті, разом зі своїми колегами-нейрохірургами брав участь у складних операціях, під час яких застосовували і його «відносно простий» метод внутрішньосудинного втручання.

Він хоч завтра може виїхати за кордон, де матиме всі умови для практики і наукової роботи. І такі пропозиції відомий хірург отримував неодноразово. «Та я звідси нікуди не поїду, хоч як би того декому хотілося, — каже Віктор Іванович. — Тут моя земля, тут живуть мої батьки і друзі. І передусім від нас самих залежить, як ми житимемо завтра, як себе почуватимуть на рідній землі наші діти і внуки».

Такі спеціалісти-віртуози, як лікар Щеглов, нам конче потрібні тут, в Україні. Бо коли вони оперують навіть в одному Києві, не маючи змоги робити цього, скажімо у Львові чи Луганську, то все ж таки сотні наших земляків, яким украй потрібна невідкладна допомога, щороку одержують її. Та ось поїхати на операцію у Бостон чи Гамбург зможуть лише одиниці — надто все дорого.

Тим паче, що за розробками багатьох аспектів ендоваскулярної медицини, за кількістю проведених операцій Україна перебуває на лідируючих позиціях у світі. А в деяких складних напрямах, як, скажімо, лікування аневризмів артерій головного мозку, утримує лідерство, недосяжне поки що для інших.

Ось характерний штрих. Коли Віктор Щеглов закінчив свою доповідь на спеціальній науковій сесії у США з проблем внутрішньосудинної медицини, провідні нейрорадіологи і нейрохірурги світу, присутні в залі, стоячи влаштували йому бурхливу овацію. Як зауважив американський учений Мелвін Клаус, котрий головував на тому поважному зібранні, жоден радіолог світу не був удостоєний такої високої честі.

Медичні світила з усього світу, які навідуються у Київ, не приховують свого захоплення від результатів українських лікарів в ендоваскулярній медицині. Але водночас вони буквально прикро вражені тими умовами, в яких працюють їхні колеги. Ось що писав з цього приводу кореспондент американського журналу «Diagnostic Imagind» кілька років тому: «Радіологи, які бачили Щеглова за роботою, вважають його дії «взірцевими» і захоплюються, що він їх виконував за таких умов, які за західними стандартами вважаються примітивними. Використовуючи латексні балони, які він готує для кожного пацієнта у себе на столі, київський лікар використовує устаткування 30-річної давнини...»

Ніхто, в тому числі й Академія медичних наук, якій підпорядкований інститут нейрохірургії, сьогодні не мають грошей для придбання потрібного обладнання. Товариства нейрорадіологів, зокрема зі США й Німеччини, готові допомогти київським колегам. Зокрема, оснастити клініку сучасною апаратурою.

— Але вони зроблять це за однією умови, — каже Віктор Іванович, — якщо наша клініка стане юридично самостійною.

Звісно, інвестор, а тим паче іноземний, не звик викидати гроші на вітер. Він вкладає кошти в конкретні перспективні проекти. Причому має ділові стосунки з тими, хто вміє працювати і готовий відповідати за кінцевий результат.

Навіщо лікарю Щеглову і його колективу самостійність?

Якщо бути лаконічним, то для того, щоб зберегти передові позиції, які мають українські лікарі в ендоваскулярній нейрохірургії. Мало того, і надалі розвивати цей складний напрям медицини.

Що й казати, протягом двох десятиліть (уперше в Києві, в інституті нейрохірургії, відновили цілісність сонної артерії і зберегли її функції без допомоги скальпеля 27 листопада 1974 року) ендоваскулярна нейрохірургія в Україні тримається на ентузіазмі таких людей, яким був покійний уже сьогодні академік Андрій Ромоданов, яким є його учень Віктор Щеглов.

Певна річ, у всьому світі багато людей стикаються з проблемою судинної системи, потребують лікування. Та Україна, яка перебуває сьогодні в доволі складній екологічній та соціальній ситуації, належить до найбільш несприятливих країн, де даються взнаки судинні захворювання, особливо центральної нервової системи. Щороку в Україні трапляється приблизно 19 тисяч крововиливів, які потребують термінового втручання лікарів. Сьома клініка сьогодні може обстежити і лікувати понад одну тисячу хворих протягом року. А куди діватися решті? Вони потрапляють в обласні чи міські лікарні, де практично немає сучасної апаратури для діагностики і хірургічного внутрішньосудинного оперативного втручання. Отже, і результати лікування неважко спрогнозувати.

І хоч сьогодні 7-ма клініка нерідко працює у три зміни, з величезним навантаженням, тут роблять стільки ендоваскулярних операцій, скільки в Німеччині, Франції і Японії разом узятих, — цього явно замало.

— Створення на базі нашої клініки юридично самостійного науково-клінічного центру або інституту, — переконаний Віктор Щеглов, — розв'яже нам руки, дасть змогу працювати з більшим розмахом, на далеку перспективу. Та й розшириться географія ендоваскулярної допомоги. Скажімо, уже найближчим часом можна було б відкрити такі відділення у Дніпропетровську, Донецьку, Львові, Ужгороді, Харкові, Запоріжжі... Ми могли б готувати для них спеціалістів, допомагати методикою, різними матеріалами...

Прагнення колективів 7-ї клініки і технічного Центру ендоваскулярної хірургії виокремитися в самостійний підрозділ Міноохорони здоров'я чи АМН продиктовані аж ніяк не амбіціями чи якимись меркантильними міркуваннями, як то декому може здатися. То потреба часу, яку вже давно збагнули в інших країнах. Адже ендоваскулярний напрям у хірургії набрав виразних рис окремої медичної галузі, бо істотно відрізняється від класичної нейрохірургії. Мало того, дає змогу лікувати хворих значно ефективніше, з набагатоліпшими результатами. І це добре зрозуміли за кордоном. Скажімо, у тих самих Штатах, де ендоваскулярний напрям почали розвивати пізніше, ніж у нас — приблизно на 7-10 років — уже підготовлено понад 300 спеціалістів у цій медичній царині. У тому числі, і з допомогою київських хірургів-ендоваскуляристів. І створено 50 спеціальних медичних клінік.

Ми поки що, маючи унікальний практичний досвід і неоціненний багаж наукових досліджень на цьому передовому медичному поприщі, тупцюємо на місці, ніяк не можемо вийти за рамки застарілих організаційних схем. А тим часом лікар Щеглов та його однодумці не просять ані додаткових бюджетних асигнувань, ані додаткових приміщень. Вони готові самі заробити на себе, ще й інститутові допомогти, в системі якого тепер працюють. Лише хочуть працювати самостійно, без академічних посередників, від яких ні наукової, ні фінансової, ні моральної підтримки не мають.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

КНИГА СПОВІДЕЙ НЕВИННИХ

«Атом розірвано, всесвітній гріх учинено...»
Олександр Довженко, 1945 рік.
«Мамо, дайте грошей на книжки!»
Ірина Грей, 90-і роки.

Ці два епіграфи у близькому сусідстві здаються легковажними, але читач скоро зрозуміє, чому їх тут зіставлено — пророцтво Довженка й пісеньку Ірини Грей.

Тиждень тому в Києві відбулася презентація книги «Соціальні наслідки Чорнобильської катастрофи» (Інститут соціології НАН України — Дослідно-навчальний центр «Демократичні ініціативи» — Харківське видавництво «Фоліо»). Перед журналістами виступили відповідальні редактори книги Валентин Ворона, Євген Головаха, Юрій Саєнко та директор «Демократичних ініціатив» Ілько Кучерів.

Книга — унікальна. Більш того, вона, нехай мене Бог простить, — захоплююча. Це здається неможливим. Адже більшість нормальних людей витісняє чорнобильську тему у підсвідомість і давно вже намагається нічого не читати про це. Принаймні автор цих рядків чинить саме так. Але ця книга — як пастка. Зазирнеш у її зміст — він здається тобі зовсім нешкідливим для нервів, навіть відстороненим від дражливої теми, такі собі узагальнені сповіді невинних учасників катастрофи. Тож і починаєш гортати сторінку за сторінкою (а всього їх понад 400)... І раптом починаєш розуміти: все, що ти знав раніше, було знанням куцим, безперспективним, і, може, саме тому ти й не хотів про це знати більше.

Ця книга дає перспективу живим.

Либонь, провідна думка монографії: гріх Чорнобиля, як гріх Адама, — назавжди з нами, але саме в цьому є й певний оптимізм, бо оте «назавжди» дає надію на вічність, підвладну нам. При тому книга не береться втішати нас дешевими (як пріснопам'ятна мокра ганчірка зразка 86-го року) засобами боротьби з лихом. Навпаки, автори вважають, що навіть нинішні масштабні засоби протистояння Чорнобилю — такі як програма допомоги постраждалим та програма їх переселення (яке, за нинішніх темпів, завершиться хіба через сто років!) — це ... аж ніяк не те, що треба робити! Соціологи взагалі дійшли сміливого висновку: перед лицем Чорнобиля наші «чисті» психологічно нічим не відрізняються від «нечистих», тож рятувати треба всіх. Як саме — вчені ніколи не робили з цього таємниці, адже книга — результат десятирічних досліджень Інституту соціології (хоча офіційне «завдання» Інститут отримав лиш 1992 року). Так-от, протягом оцих десяти літ висновки та пропозиції соціологів регулярно надходили до владних структур. Я запитав у Юрія Івановича Саєнка: чи бачить він сліди тих висновків та пропозицій у чорнобильському законодавстві та державній практиці? Ні, була відповідь. Чому? Кажуть: грошей нема.

«Грошей достатньо не буде ніколи, — приєднався Євген Іванович Головаха, — та й не в них справа, треба змінити постчорнобильську державну політику».

Як саме — дещо ви зможете прочитати в кількох уривках з книги, поданих окремо на цій же газетній сторінці.

А тепер ще одне. Ця книга — унікальна, такого наукового дослідження нема ніде в світі. Якби її видати англійською мовою — з руками одірвали б, і це було б вельми вигідно авторам. Але видано (старанними «Демократичних ініціатив» та спонсорів) таки українською: в надії на те, що книга придасться передусім в Україні. Наслідок — одна тисяча (!) примірників тиражу. Це все одно, що під грифом «цілком таємно», адже тих, кому книга необхідна, щонайменше десятки тисяч. От тобі й «Мамо, дайте грошей на книжки...» — у державному масштабі.

... На тій презентації Євген Головаха сказав без жодного пафосу: «Цю книгу треба читати!» Легко з ним погодитися — важче буде знайти книжку...

Фото Віктора МАРУЩЕНКА з циклу «Чорнобиль 1986. Евакуація».

ЦЕ ТРЕБА ЧИТАТИ...

(Фрагменти з книги «Соціальні наслідки чорнобильської катастрофи»)

Засвоєна безпорадність

«Сьогодні ще не можна з певністю сказати, яких соціокультурних глибин сягнув Чорнобиль у своїх негативних наслідках ... цілий шерег дослідників ... роблять висновок про формування у потерпілих «комплексу жертви» ... виникнення феномена «засвоєної безпорадності» ... йдеться про певний тип свідомості, що виявляється у знятті з себе особистої відповідальності за власне життя та долю». (с. 23 -24).

Всі і назавжди?

«Чорнобильську катастрофу потерпілі й надалі сприймають як особисту трагедію, суцільний крах – картини світу, способу життя, життєвих планів. На цьому грунті вкоренилася установка: «Потерпіли раз і назавжди». Такі люди малоактивні, малоініціативні, малозаповзятливі, малоконтактні, не виявляють готовності до змін. Вони чимраз більше впадають у стан соціального інфантильності. Формується «спільнота приречених», котрі сподіваються головно на Бога, подеколи на самих себе, на довічну державну допомогу.

До того ж серед чималої кількості людей міцно засіла «радянська модель життя» – безвідповідальність, безпорадність, безініціативність...

Парадокси соціально-психологічного стану потерпілих:

1. Незадоволеність владою — і цілковита особиста пасивність, орієнтація на довічну державну ренту як для себе, так і (що небезпечніше своїми наслідками) для своїх дітей. Здавалося б, вони пересвідчилися, що держава неспроможна їх порятувати, а проте самі не стають до активних дій... не обстоюють прав на політичні та соціально-економічні ініціативи, а все зводять тільки до допомоги...

Безперечно, допомога потрібна. Тільки лишень у поєднанні з ініціативністю та її підкріпленням. Інакше до того лиха, що його вже зазнали мешканці потерпілих країв, може додатися й інше — вони, а то й їхні діти та онуки, стануть утраченими для суспільства.

2. Та частина потерпілих, котрі сподіваються тільки на себе, поставлена у доволі непевні, коли не сказати дивні, обставини: у посткомуністичній Україні ще немає механізмів, які б давали змогу більшості з них утримувати себе і свою родину без допомоги держави...

5. Переселення, надто ж його хаотичне проведення, показало, який необоротний руйнівний вплив справляють такі непродумані акції на психіку переміщеного населення, особливо старшого віку. Тут треба було чуйного, зваженого підходу, а не отих звітів і рапортів про нашвидкоруч зведені будинки, в незвичному місці, в незвичних для переселенців умовах ... майже половина з них ладна повернутися в рідні місця, нехай і небезпечні для здоров'я і навіть для життя.

... Чорнобиль започаткував пошук нових моделей виживання, і то не лише для України, а й для цілого людства. Чорнобиль продиктував вимогу кардинальної зміни ціннісно-нормативного простору життя...

Грошово-технічна цивілізація доводить до ризику сплатити за матеріальні блага ціною вселанетної загрози виживанню... Чорнобиль попереджає: може настати час, коли плата за комфорт так його переважить, що знищить без сліду». (с. 60 — 65).

Постчорнобильська соціальна політика

«До яких рішень і заходів повинні вдатися владні структури, аби максимально знівелювати медикобіологічні та соціально-психологічні наслідки аварії? Належно обгрунтованої відповіді на це досі немає... сьогодні чорнобильська соціальна політика здійснюється здебільшого наосліп, методом спроб і помилок. Звідсіля й неефективність, а часто-густо й негативний вплив багатьох пільг та компенсацій, звідсіля й гранична незадоволеність самих потерпілих наданою їм державною підтримкою.» (с.52).

Хто не втік — тому легше?

«Державою виділені значні кошти для допомоги потерпілим. Та це не допомагає відновленню психічного здоров'я, здатності активно діяти і виявляти ініціативу, тобто практично одужувати. З часом кризові явища в психіці потерпілих не зменшуються, а наростають, набувають хронічного характеру...

Ми спробували виокремити ядро негативних емоційних станів, спричинених Чорнобилем. До цього ядра належить депресія (знижене тло настрою) та усталений емоційний страх (соціофобія)... Але в середньому кожна друга людина має поганий настрій, знижену активність і загальну тривогу. В цьому немає ніякої різниці між «брудними» та «чистими» регіонами, феномен депресії, очевидно, тепер властивий нашому суспільству... Маємо свідчення, що невидимий ворог (отой емоційний страх) стає явним і небезпечним разом з втечею від нього... Отже, при розробці профілактичних психологічних заходів головну увагу слід приділити насамперед переселенцям...» (с. 76—77).

Робінзони у Зоні (самосели)

«За станом на кінець 1995 року у Мертвій Зоні проживає більше 1000 людей. У грудні 1995 року Мінчорнобиль спромігся виділити кошти на соціологічне дослідження 100 чоловік. 94% опитаних мають вік 51 рік і більше...

Що ж притягує людей до цього місця, що вони нехтують величезною загрозою для здоров'я? Що породжує цей унікальний феномен? Ось ці чинники (у цифрах дано відсоток тих, хто вибрав три найбільш вагомі причини): «Не можу жити без рідних місць» — 98, «Подалі від суспільства, політики і влади» — 80, «Хочу бути незалежним» — 72, «Не змогли прижитись на новому місці» — 65, «Хотіли довести, що людина не боїться «атому»» — 7, «Подалі від своїх колишніх близьких» – 0.

Здавалося б, маємо справу з людьми високого рівня індивідуальної відповідальності та ініціативності, насправді ж виявляємо серед них 54 % екстерналів (доля людини залежить від обставин) і лише 14 % інтерналів (доля людини залежить від неї). Мабуть, той факт, що для 7% важливо залишитися в Зоні, аби довести, що «людина не боїться «атому», треба вважати декларативним, так само, як колись ми сприймали слова пісні «и как один умрем в борьбе за это». Проте цей факт повинен стати відправною точкою вивчення фаталізму слов'янської душі, вишколеної радянським режимом, який послав їй ядерне випробування...

Ніхто з опитуваних не має більше 5 млн. крб. на місяць, 79 % мають 1 — 2 млн. крб. Середньомісячний доход складає 1,9 млн. крб.

Джерела доходів: 94 % отримують пенсії та «чорнобильські» доплати, 16 % всього загалу мають доходи від випадкових робіт, а 2 % мають зарплату.

77 % самоселів не мають уявлення про своє майбутнє, 91 % нічого не збираються міняти у своєму господарстві, розширять земельну ділянку — 5 %, тільки 4 % планують мати дітей.

Майже всі опитані вважають, що самоселів не треба чіпати, слід організувати їм робочі місця й усі види обслуговування, в першу чергу медичне». (с.147 – 152).

Радіоактивність і просто активність

«Чорнобильська проблема для частини населення перестає бути проблемою, тобто завданням, яке може бути розв'язане, а переходить у розряд буденних обставин життя. Людина звикає до думки, що наслідки Чорнобиля є нині й існуватимуть тривалий, як на її життя, час. Відтак йдеться не про те, щоб змінити існуючий стан речей, а про те, щоб зжитися з ним...» (с.108).

«Характерно, що мешканці заражених зон більш соціально активні у своїх життєвих намірах і планах. Ось що свідчать дані опитування про життєві плани на найближчі 1 — 3 роки. «Зайнятися будівництвом власного житла» — 29 % у зараженій зоні проти 25 % у «чистій». «Збільшити склад сім'ї» – 13 % проти 11 %, «Придбати дачну ділянку» — 18 проти 8, «Придбати предмети тривалого користування» — 38 проти 23, «Одержати додатковий заробіток» — 52 проти 32 і т. д.» (с.114).

Що далі?

«У Чорнобилі стався крах передовсім духовної концепції моделі радянського суспільства. Ліквідація наслідків катастрофи відбувається за тією ж моделлю — всі чекають на вказівки й подачки згори.

Сьогодні у цих зонах якось діють пасивні механізми моделі виживання: реабілітація довкілля, матеріальна допомога, лікарсько-профілактичні заходи... Поза увагою лишається соціально-психологічна реабілітація населення. Потрібно докласти зусиль, щоб піднести його активність, розбуркати особисту ініціативу, вирвати людей зі стану приреченості та утриманства.

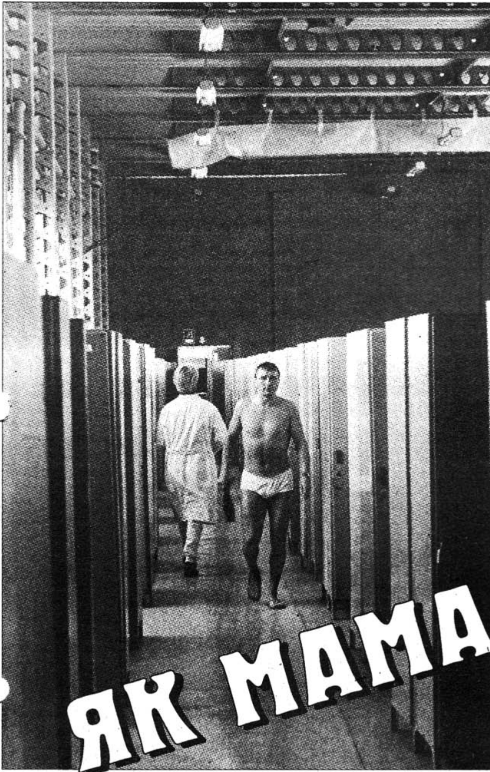
Реабілітація мусить бути комплексною, заради створення нових соціально-економічних умов — відродження хазяїна землі та діла...

Необхідно включити активні механізми виживання.

Економіку цих регіонів треба побудувати так, щоб державна допомога, дотації та частина коштів, призначених на соціальний захист населення, були занесені до загальних підсумків діяльності. Нехай діє особлива соціально-економічна модель додаткового «заробітку» на життя, лікування, профілактику та оздоровлення. Під обов'язкову гарантію максимальної особистої відповідальності та ініціативи. На такому тлі пожвавлення життєдіяльності стане ефективною соціально-психологічною реабілітацією населення. Оздоровлену людину слід повертати в оздоровлене середовище — екологічне і соціально-економічне. Треба формувати людину, здатну самостійно будувати своє життя за державної «підстраховки».

Пасивний період досліджень, змалювання портрета багатостраждального потерпілого населення має поступитись місцем пошукам моделей виживання». (с. 66 — 67).

ЯК МАМА НАРОДИЛА...

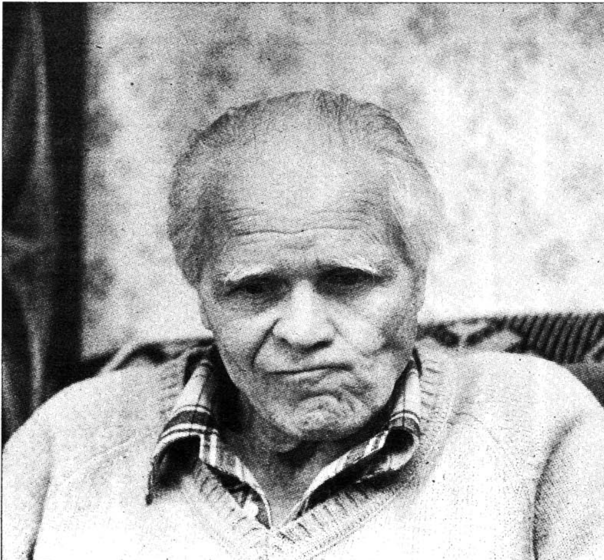

(Початок на 1-й сторінці)

Оцей фотовернісаж на перший погляд може здатися випадковим. Хоча смисл його і прозорий: ми залишаємось і надалі незахищеними, немов нас щойно народила мама. Хто бував у Славутичі, той міг багато чим помилуватись, але одна деталь там не могла не вразити своєю біблійною символікою. Там є перон, звідки відходять електрички на ЧАЕС, а прямо коло перону — споруда, довгими коридорами якої, у первородній наготі своїй, проходять люди — крізь душові й дозконтроль. Щодня. Туди й назад. Без цього тут не обійдешся, але це все одно нагадує, нехай мимоволі, і Чистилище і ... вхід до концтабору. Не хочеться думати, що згодом отак може бути скрізь, на порозі кожного дому. Для когось воно вже так і є — немов промовляє чорнобилець, обліплений датчиками по голому тілу. Або зверніть увагу на портрет гірко замисленого літнього чоловіка — то Анатолій Дятлов, 86-го року він був головним інженером другої черги ЧАЕС, потім звідав холодний бетон тюремчих стін, а нинішньої зими пішов туди, де під ногами вже нема нічого, ні землі ні бетону. А ми — залишаємось, мов отой, на бетонній брилі, голий дядько, котрий намагається щось достовірне вичитати про себе з газети, а з прочитаного, дивак, зробив пілоточку, про всяк випадок, аби якась халепа на голову не впала...

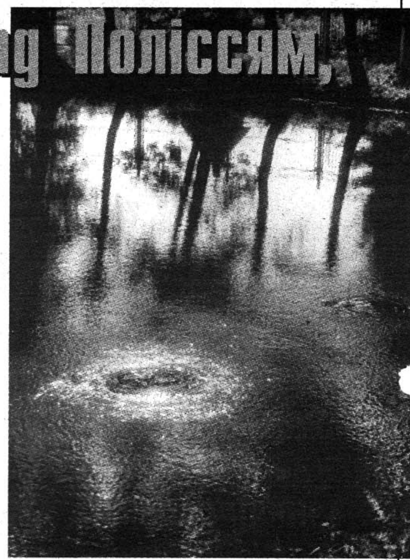
Фото Олександра КЛИМЕНКА, «Голос України».

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Паперова заметіль вирує над Поліссям,

але й за цих умов не розв'язується жодна проблема на території Шацького національного природного парку

НЕЗАПЕРЕЧНА істина — кожен край має свою неповторну красу, свою долю. Волинь славиться голубими плесами озер, мальовничими краєвидами, щедрими лісами, замріяними луками... На цій праслов'янській землі, яку називають Волинським Поозер'ям, у 1983 році було створено Шацький національний природний парк. На території його налічується 22 озера, серед яких Світязь — найбільше в Україні. Росте в парку майже 100 видів цінних лікарських рослин, з яких 27 — занесені до «Червоної книги». З ранньої весни до пізньої осені природа парку дарує людям свої багатства — гриби, ягоди брусниці, чорниці, журавлини, суниці... Воістину, унікальний край не лише Волині, а й усієї України.

Територія Шацького національного природного парку — це майже 33 тисячі гектарів лісів, боліт і озер на вододілі річок Західний Буг та Прип'ять. Як відомо, парк створювався для збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів, мальовничих ландшафтів, водних екосистем, рослинного і тваринного світу, пам'яток історії, культури тощо. За цей час багато доброго зроблено. Так, силами парку створено майже 180 гектарів нових насаджень. Лише на берегах Прип'яті посадили більш як 20 гектарів молодого лісу. Організовано лісорозсадники з вирощування сіянців для створення цінних лісових культур. На заповідній території майже повністю припинено безпроектне, самочинне спорудження різних об'єктів і споруд, осушувальну меліорацію. Перелік можна продовжити. Але проблем набагато більше. Парк має назву національний, отже, це — національне багатство України. Без перебільшення скажу, що будь-яка держава Європи пишалася б, маючи на своїй території таку перлину природи, як район Шацьких озер. Пишаємося і ми. І ніби піклуємося, дбаємо, навіть щось робимо... Та якщо до діла — ані на крок уперед. Працюємо до сьомого поту, але в основному ... на папері. У цьому досягнули рекордних успіхів.

— З часу створення Шацького національного природного парку генеральний план його розвитку ще не виносився на затвердження Кабінету міністрів України, — розповів начальник держуправління охорони навколишнього природного середовища Волинської області Ростислав Мігас. — І зроблено це з вини Міністерства лісового господарства України, якому парк безпосередньо підпорядкований. Питання про централізоване виділення більш як 42 мільйонів карбованців (в цінах 80-х років) на природоохоронні, природовідновлювальні заходи та створення інфраструктури на території парку ще і до сьогодні не вирішено. Хоч нині, як відомо, така сума нічого не варта. Вказане міністерство навіть не забезпечило розробку проекту і його реалізацію із створення лісопаркових насаджень у рекреаційних зонах урочищ «Гряда», «Світязь», «Пісочне». Не виділяються кошти для наукової роботи, яка дуже потрібна. Парк не має своєї наукової лабораторії. Згорнуто програму вивчення екологічного стану озер. За останнє десятиріччя в озері Світязь запас води зменшився на 10 мільйонів кубічних метрів. Такий самий важкий стан спостерігається і в інших озерах парку. Чому? Яка причина? Хто на це дасть відповідь, якщо наукові роботи призупинено? Нема необхідної мережі спостережних свердловин, а тому відсутній контроль за якістю підземних вод.

Проблеми, проблеми... Мабуть, життя без них неможливе. Але навіщо ми самі створюємо оті проблеми, заздалегідь знаючи, що їх не розв'яжемо? Наприклад. Згідно з указом Президента України, в 1995 році територія національного парку мала б розширитися до 77 тисяч гектарів. Власне, це майже вся територія нинішнього Шацького району, який займає 80 тисяч гектарів. Указ не виконано. Чому? Землекористувачі, а це кілька сільськогосподарських підприємств, розташованих на території парку, не дають на це згоди. Мешканці району теж негативно ставляться до розширення. І їх можна зрозуміти. Завжди поліщук жив тут тим, що збирав у лісі, ловив в озері. А сьогодні йому забороняють збирати на території парку ягоди і гриби, ловити в озерах рибу, випасати на луках худобу... А як тоді йому жити? Коли парк започатковувався, місцевим жителям обіцяли, що в їхньому озерному краї буде створено мережу туризму, будуватимуться санаторії, будинки відпочинку... Буде створено й штучні пасовища, сіножаті. Та це були лише добрі слова. Нічого цього нема. Тому і не дивно, що серед людей району ходять чутки: а чи не час нам відмовитись від національного парку?

Та мусимо думати про майбутнє, зберегти те, що маємо сьогодні. Унікальний озерний край України потрібний нашим внукам і правнукам. Лише указами і постановами, навіть якщо вони надходять з найвищих урядових інстанцій, природу не збережеш. Восени 1994 року Верховна Рада України прийняла програму перспективного розвитку заповідної справи в Україні («Заповідники»). В ній йдеться саме про розширення площі Шацького національного природного парку, про капітальне будівництво на його території, вказано конкретно, скільки і на що саме буде виділено кошти.

— Про таку програму я знаю, але під її реалізацію нам ніхто ще не дав жодного карбованця, — сказав директор Шацького національного природного парку Михайло Львович. — І коли це буде, не знаю. Без належної державної підтримки національний парк існувати не зможе. Розумію, що в державі є сьогодні більш важливі справи, нагальні потреби. Та хоч би вже не обіцяли, сказали чесно, що грошей нема і не буде. Навіщо тішити нас указами і постановами, які не виконуються?

Справді, навіщо? Рік у рік не виконуються і рішення місцевих органів влади. Майже всі туристичні бази, будинки відпочинку, розташовані в урочищі Гряда на Світязі не мають стаціонарних очисних споруд. За попередніми підрахунками, в озера в межах парку потрапляє сьогодні без очищення стоків більш як 50 кубічних метрів на добу. Місцеві підприємства, організації, оздоровчі та лікувальні заклади щорічно в атмосферу парку викидають до 645 тонн шкідливих речовин. З них майже 215 тонн твердих, у вигляді сажі. Все це негативно впливає на водно-повітряний басейн національного парку. А постановою Кабінету міністрів України від 23 листопада 1995 року Шацький національний природний парк віднесено до території водно-болотяних угідь, що мають міжнародне значення. Лишень сьогодні ці поки що рідкісні водно-болотяні угіддя міжнародного значення інтенсивно забруднюються.

По сусідству з Шацьким парком розташований Поліський національний парк Польщі. Він значно менший за територією. Щороку цей парк отримує для свого розвитку від Європейської асоціації національних парків, членом якої є, 110 тисяч доларів США. Працівники парку з Польщі не один раз бували в Шацьку, знайомилися з роботою місцевих колег. Саме польські природоохоронці і запропонували волинянам посприяти входженню Шацького національного природного парку до Європейської асоціації національних парків на правах повноправного асоціативного члена.

— Люди із сусідньої держави, знайомі з нашими фінансовими бідами, хочуть допомогти, — ділився роздумами Михайло Львович. — Ми обговорювали питання, щоб на базі нашого парку створити Поліський біосферний заповідник, що дало б можливість об'єднати у природоохоронній роботі зусилля вчених України, Польщі і Білорусі. В майбутньому він міг би перерости в Українсько-Польський біосферний резерват під егідою ЮНЕСКО. Практично це можна зробити, якщо матимемо підтримку уряду України.

Слушна пропозиція. Адже треба якось виходити з полону паперової заметілі, створеної з указів та постанов усіх рівнів.

Волинська область.

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

ЗАДУХА

Масова загибель риби на Дніпрі цієї зими може викликати екологічну катастрофу

Куди течеш, Дніпре?

Славутич уже звільнився від криги і котить свої могутні весняні води униз до моря. Завжди така бентежна й романтична повінь нині зовсім не радує, а навпаки — тривожить. Утім, слово очевидцеві — прокурору Полтавської міжрайонної природоохоронної прокуратури Миколі ДЕМИДЕНКУ:

— З 31 січня по 3 лютого в акваторії Дніпродзержинського водосховища можна було бачити величезну кількість битої риби — товстолобика. Суцільне кров'яне місиво зносило від плотини за течією на десятки кілометрів. Обстеження показало, що риба загинула внаслідок проходження через лопатки турбін ГЕС. Це — нижче греблі. А що діялося вище ГЕС? І що, зрештою, скоїлося цієї зими на Дніпрі?

За версією, одержаною з кількох офіційних джерел, воду в деяких штучних морях Дніпровського водокаскаду неодноразово опускали нижче за критичні рівні.

Зокрема, у Кременчуцькому та Канівському водосховищах Дніпро подекуди відступив у своє первісне русло і на сотнях тисяч гектарів крижаний панцир осів на дно. Товстолобик, який зимує мігруючи, у пошуках кисню підійшов величезним стадом під греблю Кременчуцької ГЕС. Там його і знайшла смерть — від задухи або від лопаток турбін. За попередніми підрахунками, усього загинуло більш як 5 тисяч тонн риби. Хоча насправді цифра набагато більша. Водолази свідчать, що в окремих місцях шар риби сягає двох метрів! Усі, з ким доводилося говорити, стверджують: задуху викликало різке спрацювання морів — себто неодноразова подача їхньої води на ГЕС. Виникає питання: хто ж дозволив таке робити? Відповідь начебто проста: державна акціонерна гідроенергетична компанія «Дніпрогідроенерго», яка виконувала вказівки Національного диспетчерського центру електроенергетики України. А робилося все це, мовляв, для того, аби не зупинити життя у містах і селах. Іншими словами, усьому винуватиця незвично сувора зима.

Однак імовірність зимової задухи можна було зпрогнозувати ще у листопаді—грудні минулого року. Адже вже тоді рівень води у басейні Кременчуцького водосховища (внаслідок спрацювання ГЕС!) опустився нижче за контрольні позначки. Надзвичайна комісія з проблем екологічного стану Дніпра та якості питної води не лише констатувала ці факти, але й забила тривогу. Можливо, не так голосно, а можливо, її ніхто й не слухав, бо воду продовжували скидати. На початок року рівень води був найнижчий за останні 30 років. Ще сподівалися на приточні води і навіть зобов'язували ГЕС працювати на них, та вдарили морози.

Невже не можна було запобігти катастрофі? Принаймні, на початку січня. Можна! Щонайперше, треба було припинити спрацьовувати моря. Адже коли факти масової задухи риби стали надбанням гласності і їх уже не можна було приховати, та ще наїхало з десяток поважних комісій, — ГЕС таки збавила оберти. Отож сміття треба шукати не в чужому, а своєму оці. Це — до енергетиків.

(Закінчення на 16-й стор.).

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

«Кожному час повертатись: дощем у засуху, сонцем у дощ...»

***П**ЕРЕЙШОВШИ магічний рубіж 33-літня, він збагнув достеменно: життя — то не що інше, як довга дорога на Голгофу самотності. І дарма, що не бракує тобі уваги і поваги в колі колег, не бракує шанувальників і покупців пісень. Та одного чудового дня зірка подивиться крізь тебе, немов крізь прозоре скельце: а хіба Зенко Филипчук, автор пісні, що її співачка виконувала на престижному фестивалі і здобула поважний приз і поважну грошову винагороду, причетний до цих лаврів? А потім принесуть касету, де твої пісні чомусь підписані чужим іменем. Або ж прийде покупець і запропонує: «Ось тобі тридцять баксів — придумай щось легеньке». Чи навідається турботлива матуся 14-літньої панночки й улесливо зазирне у вічі: донечка співає, їй потрібен репертуар. Чорні панчішки з підв'язками дівчинці вже придбали, от якби ще й пісню. Та хіба можна вдягнути на себе чужий біль, немов панчішки?*

Листи до ангела-хранителя

Нині ангел-хранитель є єдиною особою, котрій Зенко Филипчук довіряє усе і навіть більше. Завів для цього спеціальний потаємний зошит. Це — сповідь перед Творцем і її не порівняти зі сповіддю перед священиком. Той може спонукати до нещирості, коли прискіпливо допитуватиметься, як і скільки разів грішник порушував сьому заповідь. (Було таке із Зенком).

Одну із своїх поетичних книг «Стежка секундної стрілки» Зенко підписав для мене так: «Тут є моя правда і моя Батьківщина». Варто бодай краєм ока зазирнути у дзеркало його пісень — його життя і пересвідчишся: він нелукавий, як мала дитина. Як жаль, подумалось мені, що ніхто не записував вірші семирічного Зенка. Цікаво було б порівняти їх із поетичною книжечкою семирічного Назарка Филипчука «Свято птахів», яку видав своїм коштом батько. Зробив це для того, аби дорослий Назар міг повчитися у себе самого. Нині син-шестикласник уже не віршує — розпочалася епоха «променів світла у темному царстві». А вони, ці промені, ладні убити будь-яку птаху. Хай пробачить мені батько, та цитую передусім дитину:

«Я тепер сплю на деревах
а ніч біла
вірші висять на гілках
на траві лежать
пір'ячко і копійка
хтось їх загубив».

Ангел-хранитель не полишав Зенка ніколи. Навіть тоді, коли залишалися усі і дорога робилася тонкою, немов волосінь. Коли хлопцеві було сім років, померла мати. Через рік батько потрапив до в'язниці, а Зенко — до інтернату. Відтоді розпочалася і триває донині ностальгія за людьми. Так він назвав останній цикл своїх пісень...

— Нас учили на Олександрів Матросових. Коли я написав у анкеті, що хочу бути архітектором, учителька обурилася: «Ти хочеш їсти білий хліб?» У наступній анкеті я вже написав, що хочу стати електрогазозварником. Пішов навчатися в Стрийське ПТУ тому, що там давали одяг, їжу і взуття.

Коли випускник ПТУ почав добиватися вільного диплома, йому пригрозили, що він «загниє». Лише учитель української мови і літератури Івидор Гнатів, який знав, що Зенко пише вірші, заступився за нього.

Інтернатсько-петеушна біографія, пов'язані з батьком драматичні сімейні обставини не породили в ньому комплексу меншовартості. Зате цей комплекс чомусь дуже хотіли «виплекати» наставники. Декан філологічного факультету Дрогобицького педінституту розпочав співбесіду з абітурієнтом запитанням: «А ви знаєте, що таке префікс?» А вчорашній петеушник перечитав усього Стельмаха, Гончара, Тичину. Згодом студент розгнівав одного викладача, бо не сказав, що після перемоги революції білу армію слід було знищити. Навіть послався на приклад Григорія Мелехова.

Трудова кар'єра також розпочалася наперекір. Кореспондент Жовківської районки і редактор районного радіо ризикнув прокрутити в ефірі передачу із своїх пісень. І хоча надворі була вже горбачовська весна, пісні були кваліфіковані як крамольні. Секретар райкому комсомолу назвала Зенка фашистом, а той написав заяву про вихід із спілки. Редактор домагався його звільнення і наставляв: «Ти летиш на вогонь, згориш, ти втратив розум, та в тебе ж діти». Його не могли звільнити за профнепридатність (чи не найпоширеніша стаття супроти вільнодумців), бо був надто помітним як журналіст.

Скликали збори трудового колективу.

— За мене проголосували бухгалтер, друкарка, шофер. Усі творчі були проти, один утримався. Я переміг, довів, хто чого вартий, аж тоді написав заяву.

Поет-вільнодумець переміг — тим і щасливий. А батько трьох дітей втратив місце роботи, квартирну чергу. Ось на таких крутих віражах народжуються його поезії, його пісні. Хіба поясниш це пані, яка прийшла просити пісню для створення іміджу доньки?

Від тюрми і суми не зарікайся

Власне, приводом для нашої зустрічі стала екстраординарна мета, яку поставив перед собою і вже здійснює Зенко Филипчук. Він вирішив об'їхати усі тюрми, усі виправно-трудові колонії України.

— Роблю це в ім'я пам'яті про батька. Він першим сказав, що я стану письменником. Залишився в моїй пам'яті втіленням чоловічої порядності. Я не ставлюся до зеків, як до викінчених покидьків суспільства. Не полишає думка: я також міг потрапити туди. Бо був колись голодний і крав ковбасу, до того ж і на волі не бракує всіляких грат. Співаю для них, дарую свої книги. Далекий від думки, що всіх зумію навернути на добро. Але якщо вдасться порятувати дві-три душі, це вже багато. Я розповідаю їм, як виглядає воля. Закарбувався у пам'яті день, коли батько повернувся із в'язниці. Зайшов у свій дім, напився води з своєї криниці, вмився, вдягнув чисту сорочку, а тоді вийшов за ворота, закурив. А чоловіки, що проходять повз нього, здоровкаються за руку і питають: «Як справи, Петре?» Його, свого часу, також вчили на Олександра Матросова. Кинувся «на амбразуру», коли треба було рятувати честь керівників колгоспу. Намовили шофера-експедитора, фронтовика узяти вину на себе.

Особливо болить душа, коли стрічає в тюрмах колишніх інтернатських приятелів. Вони кидаються до нього за порадою: куди податися потому, на волі? Чи ж лише вони винні у тім, що опинилися за гратами? Директор їхнього інтернату, що мав би замінити сиротам і напівсиротам батька, на прізвисько Бульдог, дістав великий строк за те, що постачав «дєвочок» Босам. Зенко переймається тим, що зеки переважно нічим не зайняті, бо з роботою нині скрізь сутужно. Пропонує зекам писати вірші, пісні, малювати й посилати йому, Зенкові, твори, роботи. Певна річ, без «блатних» сюжетів. Виношує задум видати усе це окремим збірником. Йому вірять, з ним листуються. Колеги із музично-літературного середовища сприймають цю «забаганку» не без іронії. Подейкують, що Зенко завойовує в такий спосіб популярність, що зеки його утримують.

... Не маю ніякого сентименту до кримінального світу. Моторошно від міліцейської хроніки, страшно вийти на вулицю. Але на цих зеківських обличчях, що їх зафіксувала аматорська фотокамера, я бачу відбиток просвітлення душ, осяяних думкою про Великдень. Той день, коли знову зможеш напитися чистої води із своєї криниці.

Мої пісні — мої друзі

1990 рік розставив акценти у житті опального пісняра. Він став артистом популярного театру «Не журись». Його сатиричний репертуар здобув успіх вдома і в діаспорі. Зенко об'їхав пів-Європи, заробив там на квартиру для сім'ї. Чим не успіх, чим не щастя? Але...

— Я не міг там писати. Коли гроші потрапляють до рук, в душі щось ламається. Табличка ділення, табличка множення... Якось у стресовому стані кинувся одягненим у басейн. А долари в кишені навіть не розмокли. Їхні гроші — водонепроникні. Якось пристав до гри в більярд, хоча ніколи раніше не брав кия до рук. Гравці «цикалися» на 20 центів, а він виставив одразу всі гроші — близько 300 доларів. Партнер одразу обцибушив його і був дуже здивований. Навіть запропонував повернути половину грошей. Зенко гоноровo відмовився.

— Я легко позбувся грошей і мені стало легко. Не засуджую ту зірку, яка отримала приз і тисячу доларів за мою пісню, а при зустрічі навіть не подякувала. Люди такі бідні...

Зенко Филипчук — багач. Бо пісні ллються, мов із рогу достатку. Він їх не кличе — самі приходять, хоча автор не знає нотної грамоти, а на гітарі навчився грати самотужки. Пісні часто звучать в ефірі у виконанні популярних співаків Оксани Мочерад, Ореста Хоми, Наталі Самсонової, Ірини Білик, поетичні тексти залюбки беруть композитори. Та він не має ілюзій щодо духовного партнерства. «Мене використали, як гірчицю до ковбаси» — такий висновок зробив після європейського турне.

Пісня в тенетах шоу стала предметом купівлі-продажу, на якому можна при бажанні й умінні непогано заробити. Бажання й уміння Зенка — навіч. Зате у домі багача і на його утриманні, окрім дружини Зені, сина Назарка, донечок Софійки і Мар'янки, живе ще один чоловік. Це колишній інтернатівець. Колись Зенко вчив його читати, тепер учить жити. Бо більше нікому, ангел-хранитель відступився від грішника, що почав було топити душу в алкоголі, наркотиках. Він також пише пісні і має непогані музичні дані.

— На сцену я його поки що не випускаю — допоки не повірю остаточно. Я йому поставив жорсткі умови: або я, або чарка. Вибрав мене...

— А як діти й дружина ставляться до такого сусідства?

— Вони мене розуміють.

— Для кого ви пишете і співаєте?

— Передусім для себе у дзеркалі. Опісля виходжу на суд. Дехто пізнає свій приспаний світовид у тиші сподівань і зневір. Інколи трапляється протилежна аудиторія. Тоді перевтілююся у звірятко, залізаю в клітку і показую всякі фіглі-міглі, які до вподоби власникам пустої розкоші. Подібні видовища надто дорогі, але мої чотириногі родаки щедро розплачуються за побачене та почуте. І тішаться, мовби світлячки у спорохнявілому дереві.

Після таких імпрез він особливо гостро відчуває ностальгію за людьми. Та ось ангел-хранитель кладе теплу долоню на чоло і сама собою приходить пісня!

Отак жию. Отак терплю.
Житейська суєта:
З мелодій виплів капелюх
Для чорного кота.
Віддячився весною кіт і долю перебіг.
І ось на серце сотні літ
Печальний сипле сніг...

Львів.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

НАШЕ КОРІННЯ МІЦНЕ

ПАМ'ЯТАЮ, як колись Олег Блохін захоплено розповідав мені про поїздки на міжнародні турніри у складах юнацької команди «Динамо» (Київ) або різних збірних. Виступала наша футбольна зміна успішно, як правило, виграючи змагання або, у гіршому разі, стаючи призерами. Українських юнаків добре знають у французькому Круа, німецькому Аусбургу, на Мальті, Кіпрі, в багатьох італійських містах тощо. І ця приємна традиція, що дуже радісно, живе. У цьому ви переконаєтеся, прочитавши матеріал.

Як «Зміна» з Оболоні підкорила Францію

У французькому місті Сен-Марсель відбувся 13-й міжнародний футбольний фестиваль, в якому змагалися 60 команд, розподілені на чотири вікові групи (13, 15, 17 та 19 років). Україну представляла команда (1981 року народження) з відомої київської СДЮШОР «Зміна» (директор Олег Ільїн), яку очолювали тренери Михайло Лабузов та Ігор Ільїн.

Що ж, наші юні земляки виступили блискуче, порадувавши глядачів яскравою і результативною грою. Забігаючи наперед, повідомлю, що українці виграли всі чисто поєдинки, не пропустили жодного м'яча. Натомість 28 (!) разів засмутили суперників.

— Спершу були матчі в підгрупах, — розповідає Михайло Лабузов — дуже відомий і авторитетний не тільки в Україні фахівець, який успішно працював з різними збірними. — Ми виграли у французьких команд: «Амбро» — 6:0, «Женліс» — 5:0, «Сен-Марсель-2» — 7:0. У чвертьфіналі подолали «Шалон Сюр Сон» — 5:0, у півфіналі — «Лунгавілла» (Італія) — 4:0. А в фіналі виграли в угорського «Пармалату» — 1:0.

— Одразу постає запитання: хто ж захищав ворота команди?

— Віталій Сидоренко та Дмитро Козаченко. Вони зіграли чудово, але й решта наших гравців заслуговує на добрі слова. Скажімо, найкращим бомбардиром турніру з 13 м'ячами став Сергій Левченко. Він отримав спеціальний приз. До речі, нашу команду відзначено великим красивим кубком, а членів команди — футболками та спортивними сумками фірми «Кодак».

— А хто ще, окрім названих футболістів, грав на турнірі у складі «Зміни»?

— Будь ласка: Іванов Олександр, Грицаєнко Андрій, Яценко Максим, Алімов Максим, Половко Віталій, Прохоренко Іван, Покрачко Юрій, Ружинцев В'ячеслав, Руцький Сергій, Кучер Денис, Букевич Роман, Яременко Сергій, Ржевський Іван.

— Завдяки чому ваші підопічні мали перевагу над суперниками?

— Наші хлопчики мають добру технічну й тактичну виучку. А ще — у них були вочевидь кращі фізичні кондиції, ніж у решти учасників.

— Хто організував вам цю поїздку? Як діставалися до Франції?

— Форму подарував генеральний директор пивзаводу «Оболонь» Олександр Слободян, який дуже прихильно ставиться до нашої школи, де футбольну науку опановують 500 дітей. А взагалі всі витрати на себе взяли школа й батьки. Автобусом ми проїхали пів-Європи. У Німеччині, до речі, були гостями школи клубу «Кіккерс» (Штутгарт), яка пишається своїм вихованцем Юргеном Клінсманном. Зіграли товариський матч. Проти нас виставили команду, де футболісти на 1,5 року старші. Але це не завадило киянам виграти — 1:0.

У багатющій колекції призів, що виставлені в музеї СДЮШОР «Зміна», є відзнаки за перемоги в турнірах у Данії, Франції, Норвегії, Швеції, Італії. Хочеться вірити, що музей і надалі поповнюватиметься новими експонатами, а школа випускатиме в широкий футбольний світ талановитих виконавців.

Українські ноти в неаполітанській партитурі

Цікавий був і четвертий міжнародний турнір в італійському містечку Байя, що поблизу Неаполя. Тут змагалися 40 команд (п'ять вікових груп) із Австрії, Болгарії, Румунії, Словаччини, Італії, США та України. І в цих змаганнях виступали кияни — вихованці Республіканського вищого училища фізичної культури (старший тренер з футболу Володимир Киянченко). До речі, цей колектив підписав угоду з клубом вищої ліги «ЦСКА-Борисфен» про співробітництво. І армійський колектив виділив кругленьку суму для тренувального збору і поїздки до Італії команди юнаків 1979 року народження, яку очолює тренер Віктор Горбач.

І тут великий успіх. З Байї українські футболісти повернулися переможцями.

— Графік змагань був щільний і напружений, — розповідає В. Горбач. — Ігри починалися о 8.30. Саме о такій порі розпочали свій перший матч з місцевою командою «Кума» і виграли — 4:1. У нас відзначилися: Дітковський, Сліпко, Рябчиков, Ботиков. У наступній грі з іншим італійським колективом «Путеолано» за рахунку 0:0 на останніх секундах у наші ворота було призначено пенальті. Але виручив воротар Василь Раковиця, який впіймав м'яча. Потім була така сама нічия — 0:0 — з болгарським клубом «Шумен». Завдяки кращій різниці забитих і пропущених м'ячів ми посіли перше місце у підгрупі і здобули право грати у фіналі. Там на нас чекав суперник — «Іскрія» (Італія). Рахунок відкрили господарі. Але наш захисник Дмитро Ботиков вчасно приєднався до атаки і зрівняв рахунок — 1:1.

Потім були виснажливі серії пенальті. Отже, доля матчу залежала від Олександра Черкая. І він — молодець — не схибив. 7:6 — рахунок нашої перемоги! Нам дістався красень-кубок, а призом найкращого воротаря відзначено Василя Раковицю. До речі, він дуже сподобався селекціонерам відомого клубу «Фіорентіна». Окрім нього спільну перемогу здобували: Дейнека Євген, Ботиков Дмитро, Микитенко Сергій, Шеремета Василь, Черкай Олександр, Садов Роман, Ямнич Руслан, Мирошниченко Олександр, Доскалюк Олександр, Рябчиков Роман, Дітковський Сергій, Коркін Руслан, Ольхович Богдан, Слипко Богдан. Готував цю команду, окрім названих тренерів, ще й заслужений майстер спорту Федір Медвідь.

— Наші команди, маю на увазі не тільки зі столиці, — приєднався до розмови Володимир Киянченко, — бажані гості на найпрестижніших турнірах у світі. Буквально нещодавно отримали запрошення на змагання до міста Луїсвіл (штат Кентукі). Вік учасників — від 10 до 19 років. Харчування і розміщення забезпечує наша діаспора. Потрібні гроші на дорогу. Що ж, шукатимемо їх. У цьому зв'язку хочу звернутися до можливих спонсорів: справа вигідна, панове. Це і реклама, і добрий бізнес. Хороші гравці коштують на міжнародному ринку великих грошей. Отож, справа варта уваги. Ще одне. Нам вкрай потрібні такі змагання. У Європі тепер мало уваги приділяють місцевим турнірам. Перевагу віддають міжнародним. Тільки через їх горнило можна підготувати доброго майстра. Не подумайте, що я закликаю скасувати районні, міські, національні першості. Але нашим найкращим дитячим та юнацьким командам конче потрібно два-три зарубіжні турніри на рік...

На знімках: Михайло Лабузов (ліворуч), Ігор Ільїн, Олег Ільїн; команда «Зміна» — переможець турніру у Франції; Віктор Горбач (ліворуч) та Володимир Киянченко з Кубком, який їхні вихованці вибороли в Італії.

Фото Миколи БОЧКА.

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

Адміральський кубок сумської яхти

КОНСТРУКТОРИ сумської фірми «Норман» готові подарувати спортивному світові грандіозну сенсацію. З огляду на успіхи фірми «Норман» така перспектива не є фантастичною. Вперше сумські конструктори і яхтсмени заявили про себе 1991 року, коли їхній вітрильник здолав маршрут найвищої категорії складності навколо Європи. Потім були переконливі перемоги у міжнародній Кільській регаті, у гонках за Кубок Великого Дніпра, а нещодавно в одному з цехів підприємства розпочалося формування корпусу нового судна, яке, за висновками визнаних у світі експертів, на сьогодні є найдосконалішим витвором свого класу.

Кореспондент «ГУ» зустрівся з президентом фірми «Норман» (він же головний конструктор і капітан вітрильника) Павлом ШАПОШНИКОВИМ.

— Це правда, Павле Павловичу, що ви будуєте свою яхту спеціально для участі у якихось найпрестижніших змаганнях?

— Раз на два роки в Англії відбувається розіграш Адміральського Кубка. Імідж цих змагань одного рівня, скажімо, з Кубком Девіса у тенісі. Ніколи раніше Україна не виставляла тут своєї команди. Але наступного року обов'язково вийдемо на старт, і, повірте, наша яхта буде поза конкуренцією.

— Чи не занадто смілива заява?

— Виходжу з об'єктивного аналізу. Знаю, що конструкторські бюро Фара (США) і Елліота (Нова Зеландія), а це найбільші авторитети в галузі створення сучасних гоночних яхт, також готують свої суперпроекти. Звичайно, фірмові секрети ретельно оберігаються. Однак досить зіставити їхні і наш концептуальні підходи до вдосконалення конструкції 36-футового судна, і стане зрозуміло, на чиєму боці перевага. Не розкриватиму козирі. Скажу лише: у нашому дітищі закладено десятка півтора «ноу-хау», що забезпечує мінімальну вагу й умови для максимальної швидкості. Яхту вже сьогодні укомплектовано найсучаснішим оснащенням й апаратурою супутникової навігації також.

— І, мабуть, усе, з чого будуєте яхту, імпортне?

— Помиляєтеся. Ми й самі не відали раніше, що в Україні такий потужний потенціал високих технологій. З'ясовується, обладнання для яхт вміємо виробляти не гірше, але значно дешевше від західного. А які чудові сучасні матеріали пропонують конверсійні підприємства — волокна ківлару, водонаправленого скла, вуглепластик. Саме завдяки цим та іншим композитам корпус яхти міцніший за сталь і при тому легкий. За умови серійного випуску наших яхт, чого прагнемо, вони коштуватимуть відносно дешево, а тому й перспективи виходу на світовий ринок оцінюємо оптимістично.

— Якщо ви знаєте, що діється у конструкторських бюро світу, то, напевне, й колеги-конкуренти не дрімають.

— До того, що ми робимо, справді є ажіотажний інтерес. Принаймні офіційно вийшли на контакт з нами представники Німеччини, Англії, Франції, США, Норвегії, Росії і Казахстану. Пропонують співробітництво. І ми не проти об'єднання на взаємовигідних умовах з якимось солідним спонсором-партнером. Однак поки що прийнятного варіанта не знайшли, і, може, прочитавши це інтерв'ю, хтось захоче запропонувати нам свою модель співпраці, ми готові зустрітися за столом переговорів.

— А як ви дивитеся на те, щоб інформаційним спонсором проекту став «Голос України»?

— Чудова ідея. Фірма «Норман» давно дружить з «Голосом», його сумським корпунктом. Зокрема, власною продукцією ми охоче беремо участь у проведенні лотереї для передплатників газети. Тому буду радий підписати угоду, реалізація якої, переконаний, сприятиме піднесенню світового авторитету України не лише у спорті, а й у інших сферах міжнародного співробітництва.

Сумська область.

Людмила ВЛАСЮК, Укрінформ

ЧЕРГОВЕ ПРОТИСТОЯННЯ

— Нас знову поставили по різні боки барикад, — сказав головний тренер київського «Динамо» і жіночої збірної України з баскетболу Володимир Рижов після того, як президія Федерації баскетболу України прийняла рішення про проведення з 28 квітня матчів серії плей-оф чемпіонату країни між київським «Динамо» і запорізькою командою «Козачка-ЗАлК».

Володимир Рижов вважає, що доцільніше поки що не проводити цих матчів, бо вони можуть найпомітніше позначитися на підготовці збірної (її основу, як відомо, становить київське «Динамо») до Олімпійських ігр в Атланті, план якої було розроблено заздалегідь і, що немаловажно, його затверджували колективно.

Процес підготовки збірної уже не раз порушувався, але тепер, коли він вступає у вирішальну стадію, робити це неприпустимо й небезпечно. А саме так і робить, на думку головного тренера, Федерація баскетболу України, яка прийняла рішення про проведення матчів плей-оф чемпіонату країни.

Так само абсурдною Володимир Рижов вважає вимогу, що пролунала на засіданні, гарантій того, що збірна України посяде в Атланті призове місце.

— Для того, щоб гарантувати це, треба створити відповідні умови підготовки збірної, — пояснює він. — Ми виглядаємо як бідні родичі порівняно, припустімо, з американками, кожна з яких має особистого спонсора, кожних два тижні нову екіпіровку і т. ін. Так, Мінмолспорт сьогодні забезпечує нам перельоти, збори — тут претензій нема. Але досі у нас немає нових тренувальних конструкцій, на двадцять чоловік, яких ми запрошуємо до збірної, лише два кільця — навіть кидати нема куди...

Володимир Рижов повідомив, що надіслав офіційного листа на адресу міністра у справах молоді та спорту Валерія Борзова і президента Федерації баскетболу України Володимира Горбуліна, де зазначив, що вважає рішення про проведення з 28 квітня матчів серії плейоф помилковим і просить відмінити підготовку збірної на ці дні. Він повідомив керівників цих структур, що збірна України вирушає 2 травня на матчі зі збірною Австралії практично без тренувань...

Сергій ПАСЬКО, народний депутат України, секретар Комісії ВР з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства, кандидат медичних наук

Реклама як рушій регресу

ПРЕЗИДЕНТ України повернув на доопрацювання Верховній Раді Закон про рекламу. Цього слід було чекати — надто масовані атаки спостерігалися з боку рекламної індустрії проти пункту про заборону реклами алкоголю та тютюнових виробів.

Аргументи атакуючих добре розтиражовані й відомі. Мовляв, реклама аж ніяк не сприяє збільшенню вживання тютюну та алкоголю, вона лише допомагає людині вибрати кращий, менш отруйний, товар. Ось, приміром, є спільні підприємства, які випускають нові цигарки з меншим вмістом смол та нікотину, а український споживач про них не знає, бо вони не рекламуються. Тож є загроза, що від нас відвернуться зарубіжні інвестори, а тютюновиробники втратять чудову нагоду створити 90 тисяч нових робочих місць, і взагалі за п'ять років Україна втратить на цьому 400 мільйонів доларів!

Як бачимо, все диктується винятково державними інтересами й турботою про народне здоров'я.

Звісно, що Президент не міг не зважити на такі серйозні аргументи. У його зауваженнях до Закону про рекламу сказано майже те саме: мовляв, злощасна стаття 21 про порядок розповсюдження реклами тютюну та алкоголю якраз і потребує доопрацювання, доцільно було б лише встановити розумні обмеження такої реклами, бо повна її заборона може обернутися для України великими збитками...

Але у нас ще раніше алкогольно-тютюнову рекламу було заборонено Основами законодавства України про охорону здоров'я (ст.32) та одним з Указів самого Президента! Як бути з такою суперечністю? А ніяк: Президент просто вважає, що оті заборонні норми (ніким ще не відмінені) «навряд чи доцільно повторювати» у новому законі про рекламу...

Оце якраз і непокоїть: якщо існуючих заборон дотримуємося сяк-так, то що буде, коли дозволимо «розумні обмеження»?

Та й ще одне. Аргументи лобістів після ближчого розгляду не такі вже й бездоганні. Передусім, реклама таки впливає на збільшення попиту, це доведено. Тим часом (і це теж доведено!) там, де від реклами відмовилися, істотних зменшень споживання алкоголю чи тютюну не сталося. Бо очевидно: хто вже звик до «Прими», тому байдужі рекламні реверанси фірми «Мальборо». Але для молоді — найдовірливішого, найвразливішого та найнезахищенішого контингенту споживачів — користь від заборони такої реклами незаперечна. Справді, як би не піклувалися рекламодавці про наше здоров'я, а їм нецікавий клієнт з цирозом печінки або раком легенів, їм подавай молодих, здорових і наївних! А коли зелений змій поїсть і цих — реклама спокушатиме нових.

Сумнівні й економічні вигоди — оті мільйони доларів, втратою яких нас лякають. Примітно, що Всесвітній Банк принципово не позичає гроші на розвиток російської тютюнової галузі, бо економічний ефект тютюну від'ємний (у світовому масштабі це 200 млрд. доларів!) Справді, алкогольно-тютюнова індустрія вносить свою лепту в економіку, але цей внесок навіть у найрозвиненіших країнах не сягає вище як 2 відсотки від валового національного продукту. А от збитки від уживання отруйного товару можуть досягати 3 відсотків від ВНП. Отож, арифметика проста. У Фінляндії (це там, де із зловживанням активно борються) збитки від спиртного вдвоє перевищують надходження в бюджет від податків на спиртне. Що тоді казати про нас? Про нас, де обсяги виробництва впали, але п'яний травматизм на виробництві (!) парадоксально зріс, де виробництво алкоголю, за даними Мінстату, вдвічі вище від його зареєстрованого продажу. Як в отакій розумній ситуації обійдешся «розумними обмеженнями»?

Лобісти обіцяють сто тисяч нових робочих місць, навіть не згадуючи про нові могили: щороку в Україні від тютюну й алкоголю передчасно гине понад сто п'ятдесят тисяч душ. Як сказано вище, заборона реклами здатна обмежити споживання небагато — нехай на один відсоток. А це означає, що у нас щороку передчасно вмирало б на півтори тисячі чоловік менше як нині. Але пани лобісти не хочуть дати шанс навіть цим тисячам. А тим часом тривалість життя у нас скоротилася ще на три роки, не в останню чергу через те, що Україна належить до шести країн Європи, які алкоголізуються найвищими темпами.

В кінці минулого року українська делегація побувала в Парижі на Європейській конференції «Здоров'я, суспільство, алкоголь», організованій ВООЗ і Міністерством охорони здоров'я та соціального забезпечення Франції. Конференцію було присвячено завершенню першого етапу прийнятого Європейським регіональним комітетом ВООЗ у 1992 році Плану боротьби з вживанням алкоголю. Згідно з цим планом, до 2000 року Європа мусить досягти скорочення вживання алкоголю на 25 відсотків. Але й нинішні результати вражають. Візьмімо Францію з її багатовіковим культом вина: зменшивши споживання на 24 відсотки, французи скоротили смертність від цирозу печінки на 42 відсотки, від алкогольних психозів — на 27 відсотків. Йдеться, отже, не про заборону традиційного для Європи звеселяючого питва, а про зменшення вживання заради зменшення збитків. Ключове завдання Плану — створити реалістичну політику впливу (в т. ч. державного та загальноєвропейського) на процеси, пов'язані з алкоголем у медицині, економіці й культурі.

У подібних заходах світ дуже уважний до реклами. Повністю її заборонено в Норвегії, Швеції, Ісландії, Хорватії, окремих штатах США, в інших країнах — законодавчо обмежено. Обмеження різні: у Голландії та Ірландії рекламу тютюну заборонено на радіо і ТБ, у британців не можна використовувати в алкогольній рекламі портрети кумирів молоді. Дозволяється рекламувати лише сам продукт: походження, склад, вміст алкоголю й методи виробництва. Реклама, що порушує закон, негайно припиняється. Штрафи сягають половини рекламних витрат, а за повторне порушення продаж рекламованого продукту можуть заборонити на 5 років.

Європейське співтовариство дійшло висновку: законодавство про рекламу тютюну потребує гармонізації, якої можна досягнути лише за умови заборони такої реклами всіма країнами ЄС. Нині там розглядається відповідна директива.

Згадана Конференція прийняла Європейську хартію з алкоголю з п'яти етичних принципів, серед яких два пункти стосуються якраз реклами: люди непитущі мають право на захист від нав'язування питва, а діти й підлітки мають право на життя, вільне від реклами алкоголю. А в Стратегії дій один з пунктів теж стосується суворого контролю за прямою й непрямою рекламою.

У нашій доповіді на Конференції йшлося: ми підтримуємо Європейський план, Україна має державну антиалкогольну програму гуманістичного спрямування, розраховану до 1997 року, коли у нас мусять бути підготовлені юридично-організаційні умови антиалкогольної діяльності...

Отже — готуємось?

Що краще: повна заборона чи обмеження? Як показує практика, часткові обмеження потребують більших витрат, та й навряд чи ми створимо ефективну систему нагляду за тими «обмеженнями», які кожен трактуватиме як схоче. Тому оптимальний вибір для України — заборона.

А щодо вигоди... Ця реклама вигідна лише певним фірмам і більше нікому. Адже отими 400 мільйонами доларів горілчано-тютюновий бізнес не ділитиметься з системою охорони здоров'я. Дотепно висловився з цього приводу К. Красовський, директор нашого Інформцентру з проблем алкоголю та наркотиків: «Правдива реклама алкоголю має звучати так: якщо ви питимете оцю, а не ту горілку, то отримаєте цироз печінки не через десять, а через дванадцять років...» Пийте на здоров'я!

Леонід БРОВЧЕНКО, «Голос України»

Чи варто з водою виливати дитя,

або Кілька міркувань з приводу «Чому ми такі бідні», інвестиційного клімату в Україні, а також спроба прогнозу щодо ймовірних наслідків для української рекламної індустрії, тютюнової і алкогольної промисловості у разі повної заборони реклами

НАПЕРЕДОДНІ Великодніх свят Президент України після критично-аналітичного вивчення Закону «Про рекламу», ухваленого Верховною Радою ще 5 грудня 1995 року, відправив його знову до парламенту на доопрацювання.

Чи легко дався йому цей крок? Гадаю, не зовсім, з огляду хоча б на поширення всесвітнього руху за обмеження реклами тютюну та алкоголю. Однак у тексті Закону «Про рекламу» йдеться про повну заборону реклами тютюнових виробів та алкогольних напоїв, що в свою чергу нищівно вдарить по вітчизняній тютюновій та алкогольній промисловості, а також по рекламній індустрії, насамперед пресі, радіо та телебаченню, які й так ледь зводять кінці з кінцями і в основному виживають за рахунок реклами. Є ще й моральний бік справи. Противників паління та вживання алкоголю можна було б лише вітати і підтримувати, але саме в цьому разі, коли за їхніми спинами спритно орудують фінансові кола, здебільшого з-за кордону, які сплять і бачать загибель української тютюнової та лікеро-горілчаної промисловості, щоб розчистити собі ринок збуту, варто сім разів відміряти, а вже потім різати.

Запропонована Законом «Про рекламу» повна заборона реклами на тютюн та алкоголь, а не виважене обмеження цієї реклами, завдасть потужного, коли не нищівного удару українській тютюновій та лікеро-горілчаній промисловості, які нині переживають скрутні часи. З одного боку, вони страждають від браку інвестицій на технологічне переобладнання та нові технології, а з другого залишаються беззахисними перед наступом на український ринок незрівнянно потужніших західних конкурентів.

Так, варто обмежити рекламу тютюну чи алкогольних напоїв, але повна заборона, в надії на зменшення споживання, це — ілюзії. Адже, коли в Україні це зроблять, отримають друге дихання й додаткові мільйонні прибутки в доларах закордонні виробники згаданої продукції. Як уберегтися від реклами тютюну та алкоголю зарубіжних виробників, яка йде в Україну відкритими теле-, радіо- та пресовими потоками з тієї самої Росії чи сусідніх країн, не кажучи вже про заокеанські мас-медії?

Варто також згадати про збитки, яких може зазнати Україна, особливо в фінансовому плані, якщо Закон «Про рекламу» не буде трансформовано відповідно до реалій. Йдеться про погіршення інвестиційного клімату в тютюновій та лікеро-горілчаних галузях, та й в економіці загалом. Неважко передбачити реакцію зарубіжних інвесторів, які вже почали вкладати гроші в українську промисловість, і тих, хто щойно збирався це зробити, повіривши в перспективність українського ринку. Повна заборона реклами, природно, підштовхне їх до переорієнтації своїх інвестиційних програм. Так само природно, що інвестиційні потоки підуть до наших сусідів, у ту саму Російську Федерацію, країни колишньої РЕВ, які дуже швидко торгуватимуть своїм тютюном та алкогольними виробами в Україні, бо Україна змушена буде їх імпортувати. За найскромнішими підрахунками спеціалістів: потенційна втрата інвестиційних вкладень у тютюнову промисловість становитиме щонайменше 80 мільйонів американських доларів. А за п'ять років втрати українських виробників сягнуть майже півмільярда доларів, враховуючи збитки від заборони рекламної індустрії.

Ми часто заздрісно дивимося на Захід, а коли припече, то бідкаємося: «Чому ж ми такі бідні?». Простої відповіді, зрозуміло, немає, але однією з причин такого стану є зневага доцільності й елементарного прогнозу здійснюваних кроків.

Наприклад, сьогодні затрати на рекламу в перерахунку на одного жителя в Україні менше як долар, у той же час в Росії — 10 доларів, в Угорщині — 37, Німеччині — 220...

У цьому контексті доречніший ще один приклад. В Україні з 1993 працює відомий у всьому світі виробник тютюну Група B. A. T — INDUSTRIES, яка разом з найстарішою в Україні тютюновою фабрикою в місті Прилуках створила спільне акціонерне товариство «В. А. Т. — Прилуки». На сьогодні німецькі інвестори вклали в розвиток спільного українсько-німецького підприємства понад 35 мільйонів німецьких марок. Кошти головно пішли на повне технологічне переоснащення виробництва, а також на створення сучасного маркетингу й розвиток соціальної сфери. Як результат, замість низькоякісних цигарок в оновлених тютюнових цехах «В. А. Т. — Прилуки» виготовляють українські марки цигарок «Гетьман», «Козак», «Отаман», а недавно з'явилася нова якісна марка — «Прилуки», що їх успішно реалізують на внутрішньому ринку. І, зважте, складають конкуренцію контрабанді, яку продають щокроку і від якої держава не має жодного зиску.

АТ «Прилуки» не лише справно платить податки до державного бюджету і піднімає на якісно новий рівень українську тютюнову промисловість, але, що найголовніше, вживлює практику сучасного бізнесу і технологій в психологію українських постачальників сировини. Тож немає сумніву, що вже за кілька років українські цигарки сміливо конкуруватимуть на світовому ринку.

Ось думка з цього приводу генерального директора прилуцького підприємства Пітера Квітенбаума.

— Ми вже не перший рік з великою увагою спостерігаємо за діями українських законодавців, які намагаються покращити інвестиційний клімат в Україні, зокрема в тютюновій промисловості. Не випадково, враховуючи реалії часу, наше підприємство разом з іншими зарубіжними інвесторами заявило про добровільну готовність частково обмежити рекламу виробів, про що свідчить Кодекс, направлений Президентові, парламентові та уряду. Однак повна заборона реклами не лише не зменшить споживання виробів, а ще більше загострить проблему нелегального імпорту тютюнових виробів, зведе нанівець інвестиційні перспективи в галузь.

Наостанок додам лише, що у зв'язку із заснуванням та діяльністю підприємства лише в Прилуках з'явилося 200 додаткових робочих місць, на яких робітники вчасно отримують зарплату. Соціальній сфері тютюновиків можна лише позаздрити. В інших регіонах України діє система продажу дешевої і якісної продукції, без прикрих накруток, а це ще тисячі працівників. Це без врахування людей, залучених до постачання та суміжників.

Украинский рыбопромышленный концерн реализует рыбную продукцию в широком ассортименте

Гарантированное качество
Льготы постоянным клиентам

(044) 243-49-75 - Розничная продажа в Киеве
(044) 243-49-76 - Оптовые поставки
243-49-77 для других городов Украины
(0482) 69-58-66 - Представительство в Одессе

Политехнический институт
Проспект Победы
Ул. Шулявская
Ул. В. Василевской
Пер. Тбилисский
Институт "Укрпромпроект" Украинский рыбопромышленный концерн № 4/10

Производим более пуговиц и пряжек. 1000 ВИДОВ

Лучшие модельеры мира выбирают нашу фурнитуру.

ФУРНИТУРА И ПОГОНЫ ДЛЯ ФОРМЕННОЙ ОДЕЖДЫ

Вооруженных Сил, милиции, гражданской авиации, таможни, железной дороги и других спецпотребителей.

Качество — выше европейского, цены — ниже.

310012 г. Харьков, переулок Лопанский, 10.
Тел./факс: /0572/ 22-63-62.

ОРГАНИЗАЦИЯ РЕАЛИЗУЕТ:

— металлопрокат в ассортименте партиями свыше 5 тонн;
— КрАЗы различных модификаций (самосвалы, шасси, тягачи, автокраны);
— коммунальную технику (ассенизационную, топливозаправщики, автовышки и др.) на базе ГАЗ, ЗИЛ;
— полуприцепы и прицепы к грузовым автомобилям;
— автобусы ЛАЗ, ПАЗ, РАФ;
— трактора, экскаваторы и другую дорожно-строительную технику;
— комбайны различных модификаций.

Возможен бартер на металлопродукцию. Также предлагаем автомобили других марок под заказ.
Лицам, участвующим в оформлении сделки и посредникам, выплатим вознаграждение до 100 млн. крб.
Наш телефон в Днепропетровске (0562) 44-57-52.
Факс 78-23-82.

ЦЕНЫ ОКУПЯТ ДОРОГУ

Покрышки
Топливная аппаратура
Коленвалы, вкладыши
Поршневые группы
Запчасти ЮМЗ
Компрессоры
Автожидкости
Генераторы
Стартеры
Радиаторы
Двигатели
Насосы
РТИ
Аккумуляторы

Возможен бартер на сельхозпродукты
Оптовикам предусмотрены скидки
Возможна оплата по чековым книжкам

г. Днепропетровск **ТД "ТЕХНОТОРГ"**
(0562) 78-20-67 78-20-66 44-25-90

EUROPEAN DRINKS S. A.
Самый крупный производитель в Центральной и Восточной Европе предлагает:

— натуральные пастеризованные соки в асептических пакетах Тетра Пак 0,2 л. с соломинкой (0,13 $): апельсиновый, Тутти Фрутти, яблочный, ананасовый, клубничный и другие.
В 1 л пакетах (0,31$): апельсиновый, Тутти Фрутти, яблочный, клубничный, малиновый, черешневый, киви.
— минеральную воду и газированные натуральные соки в бутылках PET 0,5 л и 2 л.
Минеральную воду Wonder Spring — 0,5 л (0,16$) и 2 л (0,36$).
Натуральные газированные соки розового грейпфрута —Фрутти Фреш, апельсиновый — 0,5 л (0,20$) и 2 л. (0,48$).

Звоните нам сейчас, не пожалеете! Цены очень выгодные! Франко завод.
Тел. (104059) 131495;
факс (104059) 470005; 136472; 479404.

Исполнительная дирекция АО «Силикальцит» предлагает для продажи на аукционе объект незавершенного строительства – Кодымский завод по производству силикальцитных изделий.

В состав завода входят следующие объекты: производственный корпус, блок теплоснабжения, станция оборотного водоснабжения, склад готовой продукции, противопожарная станция, двухэтажный административно-бытовой корпус. Проложены сети тепло-водоснабжения, электроснабжения. Имеется железнодорожная ветка и ж/д тупик. Земельная площадь — 4 га. Закуплены металлоконструкции для завершения строительства и 15% оборудования.

Строительная готовность объекта — 60 %.
Ориентировочная начальная цена — 120 млрд. крб.
Возможны изменения деятельности. Объект продается с землей.
Заявления на участие в аукционе направлять по адресу: 273000, Одесская область, г. Кодыма, ул. Тимирязева, 7.
Тел. (04867) 9-55-33.

Время ознакомления с объектом ежедневно с 8.00 до 17.00 (кроме выходных).

CONCORDIA

Дорогие друзья!

Вы хотите иметь объективную политическую и экономическую информацию?
Вас интересует культура, история румынов в Украине?

Подписывайтесь на газету «Конкордия».

«Конкордия» — приложение на румынском языке к газете Верховного Совета Украины «Голос Украины».

Не упускайте Ваш шанс! «Конкордия» ждет Вас во всех почтовых отделениях страны. Зайдите, попросите каталог периодических изданий Украины, страница 12, 2 ряд снизу, и оформляете подписку на второе полугодие текущего года.

Желаем вам всех благ!

Редакция.

Проектну документацію для будівництва, реконструкції всіх напрямів легкої і текстильної промисловості розробляє Київський проектний інститут ГПІ-5. Надаються консультації з організації виробництва, вибору обладнання та ефективного його використання
252195, Київ-195, бул. Лесі Українки, 34.
Телефони: 295-57-27, 295-12-86, факс 295-43-16.

ПП ВКФ «Деметра» (свідоцтво № 7331) оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців.

АО «Херсонская полиграфическая фабрика» специализируется на изготовлении этикетно-упаковочной продукции;

— многокрасочные этикетки и кольеретки;
— многокрасочные пачки и коробки из картона любой конфигурации;
— непрерывная печать в 1-4 краски на бумаге и пленочных материалах с намоткой в рулоны или бобины, парафинирование.

Кроме того, реализуем бумажно-беловые изделия, печатаем бланки.
325000, Херсон, пр. Ушакова, 1, контактный телефон (05522) 6-33-90, факс 6-45-17.

Арбитражным судом Республики Крым по заявлению АКБ «Украина», в лице отделения банка «Украина» Евпатории, 4 апреля 1996 года возбуждено дело № 523-7 о признании банкротом должника — совхоза «Новый Крым».

С целью выявления всех кредиторов, возможных санаторов совхоза «Новый Крым» сообщаем следующие сведения:

Должник: совхоз «Новый Крым».

Юридический адрес: 334316, Республика Крым, Сакский район, с. Громовка; р/счет 406 801 в отделении банка «Украина» Евпатории. МФО 384469.

Информацию и заявления заинтересованных юридических лиц необходимо подавать в Арбитражный суд Республики Крым.

Адрес: 334320, Симферополь, ул. К. Маркса, 18.

По делу №523—7 от 04.04.1996 г.

Київське медичне училище № 4 оголошує набір студентів на 1996-1997 навчальний рік.

День відкритих дверей 23 травня о 15 годині. Наша адреса: вул. Братиславська, 5, їхати тр. № 22, 23, 21, 28, 27, 33 від зупинки метро «Чернігівська» до вул. Алішера Навої, автобусом № 34,86 до зупинки «Медучилище».

Арбитражный суд г. Севастополя (335008, г. Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело №017/3 о банкротстве 000 «Ниада Лтд». (Юридический адрес: 335039, г. Севастополь, пр. Генерала Острякова, II-А; р/с № 3467849 в Севастопольском отделении Укрсоцбанка, МФО 324195). Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования этого объявления.

Арбітражний суд Тернопільської області (282000, Тернопіль, вул. Грушевського, 8) за позовом ДПІ по Збаразькому району порушив справи про банкрутство:

1. Асоціації селянських господарств «Світанок», Тернопільська область, Збаразький район, с. Залісці, р/р № 000400523 у Збаразькому відділенні акціонерно-комерційного банку «Україна», справа № 182-4.

2. Малого підприємства «Синява», Тернопільська обл., Збаразький район, с. Синява, р/р № 468837 у Збаразькому відділенні АКБ «Україна».

Просимо всіх кредиторів і можливих санаторів подати заяву в Арбітражний суд протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Государственная налоговая инспекция по г. Авдеевке Донецкой области сообщает о возбуждении дел о банкротстве №5/2-11Б коллективного предприятия «Сервис-Комплекс», директор Мунгалова Л. А.

Юридический адрес: 343871, г. Авдеевка Донецкой обл., ул. Ленина, 62 «б». Банковские реквизиты: р/с № 468591 в АПБ «Украина» г. Авдеевка, МФО 334293; — № 7/2—11Б частного предприятия «Локис», директор Павленко А. П.

Юридический адрес: 343871, г. Авдеевка Донецкой обл., ул. Героев, 55. Банковские реквизиты: р/с 1468118 в АПБ «Украина» г. Авдеевка, МФО 334293.

Дела возбуждены в Арбитражном суде Донецкой области (340105, г. Донецк, ул. Пушкина, 34).

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования в печати.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б 2/7 о признании банкротом акционерного общества открытого типа с иностранными инвестициями «Припять-Инвест», 320070, Днепропетровск, пр. К. Маркса, 64; р/с 604904 в банке «Кредит-Днепр». МФО 305749.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбуждено дело №9/5-256 о банкротстве малого совместного предприятия «Баско» (юридический адрес: 343870, Донецкая область, г. Ясиноватое, ул. Школьная, д. 38/67, расчетный счет № 68846 в Ясиноватском отделении АК Проминвестбанка).

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Загублену печатку Товариства з обмеженою відповідальністю «Степ К» вважати недійсною.

Свідоцтво про реєстрацію ТОВ ТІКО Інтернешнл № 23396242, видане Печерським РВК 26.05.1995 року, вважати недійсним.

Понеділок, 29 квітня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.10 Студія «1 плюс 1». Фільм А.Тарковського «Сталкер».
10.55 Монітор. Телебачення про телебачення.
11.15 Лего-експрес.
12.00 УТН.
12.10 Док. телефільм «Чорнобиль. Два кольори часу». Фільм 3.
13.15 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
13.45 Імперія краси.
14.15 Таврійські ігри.
14.35 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Господарем на землі.
16.45 Наук.-поп. фільм «Кольорові асоціації Марії Банник».
17.00 Танцювальна музика «Червоної рути»-95. 1 частина.
17.30 Чи житимуть вітрила. Передача 3.
18.00 Закон є закон.
18.05 Телевізійний аукціон.
18.20 Акценти.
18.50 Мікро Фон.
19.00 УТН.
9.15 Олімп.
9.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Класика світового кіно. «Зірки та солдати» (Угорщина).
23.25 Закон є закон.
23.30 УТН.
23.40 Телегра «Програма передач на завтра».
23.50 Наш час.
23.55 Колискова для дорослих.
0.00 Нічний канал. Худ. телефільм «Станційний наглядач».
1.10 І тільки музика.

ГРТ

17.00 Новини.
17.20 «Секрет тропіканки». Серіал.
18.10 Година пік.
18.35 За київським часом.
19.05 Ми.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.40 Фантастичний серіал «Віртуальна реальність».
21.35 До і після...
22.25 Новини.
22.35 Фільм Т.Тота «Діти чавунних богів».

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна у світ. Міжнародна програма.
8.35 Закон є закон.
8.40 Худ.телефільм «Шукайте жінку». 1 серія.
9.55 Запитуйте — відповідаємо.
10.10 Свічадо.
10.40 Проект Конституції України.
10.55 Док.фільм «Іларіон Свенцицький. У поході віків».
11.25 С.Рахманінов. Концерт для фортепіано з оркестром.
11.55 На ринковому марафоні.
12.25 Світовий детектив. «Демпсі і Мейкпіс».
13.25 Прогноз погоди.
13.30 Круті новини.
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Звіробій». 1 серія.
15.10 Світлиця. Пісні Полісся співає Т.Гайчук.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Програма передач.
17.05 Грані.
17.35 Мультсеріал для дітей «Кенді».
18.00 СІТ. Новини.
18.15 Телеанонс.
18.20 Музичний світ.
18.25 Прогноз погоди.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.10 Проект Конституції України.
19.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Хіт-парад «Най-най-най». Жіночий клуб «Людмила».
21.40 Світовий детектив. «Демпсі і Мейкпіс».
22.40 Закон є закон.
22.45 Вікна. Новини.
23.00 По ділу. Економічна програма.
23.30 Економіка в діалозі.
0.00 СІТ. На грані доби.
0.15 Шоу самотнього холостяка.

Вівторок, 30 квітня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.10 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.10 Україна сьогодні.
9.40 Доброго вам здоров'я.
10.00 Олімп.
10.30 Туті.
11.00 Надвечір'я. Бабусі 5-Б.
11.40 Богема.
12.00 УТН.
12.10 Полудень.
12.55 Фант-лото «Надія».
13.25 Карусель і капуста.
13.40 Стиль життя.
14.10 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Для дітей. Хочу стати зіркою.
16.35 Аспекти.
17.00 Танцювальна музика «Червоної рути»-95. 2 частина.
17.30 Закон є закон.
17.40 Співає В. Харитоненко.
18.20 Ні пуху ні пера.
18.45 Фінансовий огляд.
19.00 УТН.
19.15 «Право». Тележурнал.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». П.Броснан у бойовику «Поїзд смерті» (Великобританія).
23.30 УТН.
23.40 Телегра «Програма передач на завтра».
23.50 Наш час.
23.55 Колискова для дорослих.
0.00 Нічний канал. Худ. фільм «Кінець сезону морозива» (з субтитрами).

ГРТ

5.00 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 «Секрет тропіканки». Серіал.
09.00 Променад.
17.00 Новини.
17.20 «Секрет тропіканки». Серіал.
18.05 Футбол. Кубок Росії. Півфінал. «Динамо» (Москва) — «Локомотив». У перерві — За київським часом.
20.00 Час.
20.40 Музична колекція ГРТ.
20.50 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. У перерві — 22.30 Новини.
23.55 Л.Привіна. «Акордеон». Музична програма.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Закон є закон.
8.25 Шоу самотнього холостяка.
8.45 Худ.телефільм «Шукайте жінку». 2 серія.
9.55 Прогноз погоди.
10.00 Телеанонс.
10.05 Проект Конституції України.
10.20 Телеанонс.
10.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Всяка всячина.
11.35 Прогноз погоди.
11.40 Шкільний екран. Українська література. 11 кл. О.Гончар. «Собор».
12.10 Вечір романсу.
13.25 Мультсеріал для дітей «Кенді».
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Звіробій». 2 серія.
15.15 Телеанонс.
15.20 Прогноз погоди.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Програма передач.
17.05 Освітній канал для школярів. Історія України. Київ архітектурний. На всі руки майстер.
17.40 Прогноз погоди.
17.45 Телеанонс.
17.50 СІТ. Новини.
18.00 Кордон. Морські кордони з Росією.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.10 Телеанонс.
19.15 Музичний світ.
19.20 Прогноз погоди.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Свіжий погляд на історію. Про кіно.
21.40 Трибуна депутатських груп (фракцій) Верховної Ради України.
22.25 Закон є закон.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 Вітражі.
23.30 ТБ-імпресаріо.
23.50 Худ. телефільм «Сімнадцять миттєвостей весни». 1 серія (0.00 СІТ — на грані доби).

Середа, 1 травня

Перша програма УТ

7.30 Анонс-кліп.
7.35 Гімнастика.
7.45 Світ за вчора.
8.00 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.00 Фінансовий огляд.
9.15 Для дітей. Худ. фільм «Хлопчик-мізинчик».
10.35 Студія «1 плюс 1». Прекрасні миттєвості цирку. 1 частина.
11.45 Телефестиваль дитячої пісні «Надія-96». 1 частина.
12.15 Телефестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Де ти, Багіро?»
13.15 Особняки Французького бульвару.
13.35 Справи житейські.
14.10 Зірки світового балету.
14.40 Чарівний промінь. М. Мастроянні.
15.20 Мультфільм.
15.40 Закон є закон.
15.45 Вулик пана Савки.
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Парад надій-96. Міжнародний конкурс бальних танців.
17.00 Профспілки України. Історія та сучасність.
17.25 Театральне свято «Київська пектораль».
18.20 Закон є закон.
18.25 Новий день. Новини економічних реформ.
18.50 Мікро Фон.
19.00 УТН.
19.15 Таврійські ігри.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Худ. телефільм «Труффальдіно із Бергамо». 1 серія.
22.50 Спорткур'єр.
23.00 Закон є закон.
23.05 Невигадані історії.
23.25 Худ. телефільм «Труффальдіно із Бергамо». 2 серія.
0.30 УТН.
0.40 Телегра «Програма передач на завтра».
0.50 Наш час.
0.55 Колискова для дорослих.
1.00 Нічний канал. Джазові вітражі.

ГРТ

6.00 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 О.Табаков та А.Миронов у фільмі «Надбання республіки». 1 і 2 серії.
10.30 Л.Гурченко у фільмі «Люблю».
11.15 Б.Шоу. «Мільйонерша». Фільм-вистава.
14.00 ТБ-імпресаріо.
14.20 «Старі пісні про головне». Муз.фільм.
15.50 Фільм-казка Р.Бикова «Айболить-66».
17.30 За київським часом.
17.50 КВК-96.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.45 Кіносюрприз.
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. У перерві — 22.30 Новини.
23.55 Музична програма МТБ.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Закон є закон.
8.25 Вітражі.
9.10 Дитяча розважальна програма «Хочу ще».
9.25 Бізнес-форум.
9.55 Прогноз погоди.
10.00 ТБ-імпресаріо.
10.20 Телеанонс.
10.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Мультсеріал для дітей «Кенді».
11.45 До зустрічі...
12.30 Мультфільм «Незвичайні пригоди мушкетерів».
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телефільм «Про Червону Шапочку». 1 серія.
15.05 І тільки музика.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
16.00 Телеанонс.
16.05 Прогноз погоди.
16.10 Мультфільм «Конан».
16.35 Худ.фільм «Карнавал». 1 серія.
17.50 СІТ. Новини.
18.00 Шлях до ринку. Аксіоми приватизації. 2 частина.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.10 Наук.-поп.фільм «Чорний журавель».
19.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 По ділу.
20.30 Вікна. Новини.
20.50 На всі боки.
21.10 Комп'ютер Х.
21.40 Худ.телесеріал «Посмішка ящірки». 31 серія.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 Закон є закон.
22.50 Саундпарк.
23.20 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
23.40 Худ.телефільм «Сімнадцять миттєвостей весни». 2 серія (0.00 СІТ — на грані доби).

Четвер, 2 травня

Перша програма УТ

7.30 Анонс-кліп.
7.35 Гімнастика.
7.45 Світ за вчора.
8.00 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.00 «Право». Тележурнал.
9.30 Телефестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Іноземки».
10.45 Студія «1 плюс 1». Прекрасні миттєвості цирку. 2 частина.
12.00 Полудень.
12.45 Телефестиваль дитячої пісні «Надія-96». 2 частина.
13.15 Закон є закон.
13.20 Кіноконцерт «Великі і неповторні».
14.00 Одеська мозаїка.
14.45 Канал «Франс Інтернасіональ» представляє. Таратата.
15.45 Імена. Перший Президент України М. Грушевський.
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Футбол плюс. До 10-річчя перемоги київського «Динамо» у Кубку кубків.
17.15 Закон є закон.
17.30 Фант-лото «Надія».
18.00 Від «Перехрестя» — до успіху.
18.45 І тільки музика.
19.00 УТН.
19.15 Туті.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Є.Матвеєв у фільмі «Любити по-російському».
23.20 Закон є закон.
23.25 Танцклуб Донецька запрошує.
0.10 УТН.
0.20 Телегра «Програма передач на завтра».
0.30 Наш час.
0.35 Колискова для дорослих.
0.40 Студія «1 плюс 1». Розважальна шоу-програма «О, герлз».

ГРТ

6.30 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 А.Миронов у «Казці мандрів».
9.55 Кіносюрприз.
10.15 В.Славкін. «Доросла донька молодої людини». Фільм-вистава.
12.00 Кіносюрприз.
12.20 Фільм Л.Бикова «Ати-бати, йшли солдати...»
13.45 Кіносюрприз.
14.00 Музичні новини.
14.20 Телескоп.
14.45 Лотто «Мільйон».
15.15 Кіносюрприз.
15.25 Фільм-казка «Дитинство Бембі».
16.45 Усмішка.
17.00 Програма «М».
17.20 Пісня-96.
19.05 Африканські пригоди у фільмі «Ті, що біжать на волю».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.40 Усі фільми Е.Рязанова. «Гусарська балада».
22.30 «Обоз» І.Демидова.
23.20 Новини.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Закон є закон.
8.25 Док.телефільм «Іван Піддубний з села Красенівки».
8.55 Як співаємо, так і живемо.
9.25 Комп'ютер Х.
9.55 Альтернатива.
10.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Вільний селянин. Львівські варіанти.
11.55 Мультсеріал для дітей «Кенді».
12.20 Дві історії.
12.50 Прогноз погоди.
12.55 Док.телефільм «З мороку тисячоліть».
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телефільм «Про Червону Шапочку». 2 серія.
15.10 Телеанонс.
15.15 Прогноз погоди.
15.20 Закон є закон.
15.25 Телеанонс.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
16.00 Мультфільм «Конан».
16.45 Худ.фільм «Карнавал». 2 серія.
17.55 Телеанонс.
18.00 СІТ. Новини.
18.15 Круті новини.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.10 Запитуйте — відповідаємо.
19.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Генії третього роду. Снобачення.
21.40 На межі епох.
21.55 Київ-транзит.
22.25 Закон є закон.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 ЧІЗ.
23.05 Фешн-клаб.
23.35 Музичні новини.
23.55 Телеанонс.
0.00 СІТ. На грані доби.
0.15 Худ.телефільм «Сімнадцять миттєвостей весни». 3 серія.

П'ятниця, 3 травня

Перша програма УТ

7.30 Анонс-кліп.
7.35 Гімнастика.
7.45 Світ за вчора.
7.55 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
8.55 Фестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Що у Сеньки було?»
10.15 Вікторина.
10.35 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
11.05 І тільки музика.
11.15 Богема.
11.35 Закон є закон.
11.40 Єралаш.
11.55 Бар «Чорний кіт».
12.25 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
12.55 Мелодія-96. Телевізійний фестиваль української пісні.
13.40 Літопис національного відродження. Прем'єра док. телефільму «Українська ніч 33-го». Фільм 3. Глава 1.
14.15 Студія «1 плюс 1». Сеанс у стилі ретро. В.Косих та В.Васильєв у фільмі «Невловимі месники».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Слово про товариша.
16.35 Карусель і капуста.
16.50 Імперія краси.
17.20 І тільки музика.
17.40 Закон є закон.
17.45 Артмайдан.
18.15 Ближче до діла.
18.50 Мікро Фон.
19.00 УТН.
19.15 П'ятий кут.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Трагедія століття».
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». «Гран-прі» Канн. Фільм Е.Кустуріци. «Підпілля».
0.40 М-Обсерваторія.
1.25 УТН.
1.35 Телегра «Програма передач на завтра».
1.45 Наш час.
1.50 Нічний канал. І тільки музика.

ГРТ

10.00 Ранкова пошта.
10.35 Смак.
10.55 «Ермітаж».
11.25 Усі фільми Е.Рязанова. «Дайте книгу скарг».
13.00 Шедеври із Маріїнського. Диригує К.Аббадо.
14.00 Програма «М».
14.20 У світі тварин.
14.55 Вікно в Європу.
15.25 Фільм-казка «Юність Бембі».
16.30 Кримінальна хроніка.
16.50 Український фінансово-економічний інститут.
17.00 Новини.
17.25 С.Спілберг представляє мультфільм «Американський хвіст».
18.45 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.50 Хокей. Чемпіонат світу. Півфінал. У перерві — 22.30 Новини.
23.55 «Солом'яний капелюшок». 1 серія.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Закон є закон.
8.25 Фешн-клаб.
8.55 Програма «М».
9.15 Бій без початку і без кінця. Із циклу «Плюс- мінус 60».
9.45 Прогноз погоди.
9.50 Док.телефільм «Кассандра».
10.20 Телеанонс.
10.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Маски-шоу.
11.50 Гонки на виживання.
12.20 Худ.телесеріал «Посмішка ящірки». 30 серія.
13.15 Прогноз погоди.
13.20 Творення краси.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телефільм «Проданий сміх». 1 серія.
15.00 Світлиця.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
16.00 Наук.-поп.фільм «Після 2000 року».
16.50 «ЧП» державного масштабу.
17.20 Концерт О.Газманова.
18.00 СІТ. Новини.
18.15 Всяка всячина.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.10 Персона.
19.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Гумористичний дайджест. Літературні пам'ятники Б.Барського.
21.40 Проект Конституції України.
21.55 Бізнес-форум.
22.25 Закон є закон.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 Буря у склянці.
23.15 Музичний простір (0.00 СІТ. На грані доби).

Субота, 4 травня

Перша програма УТ

7.30 Анонс-кліп.
7.35 Гімнастика.
7.45 Світ за вчора.
8.00 Блага вість з Ріком Реннером.
8.30 Телефільм «Бойки».
9.20 Мультфільм.
9.30 Україна сьогодні.
10.00 Вікторина.
10.20 Доброго вам здоров'я.
10.40 Рідна мова.
10.55 Веселий ринок.
11.10 Альманах «Основа».
11.40 Щотижня.
12.00 Бар «Чорний кіт».
12.30 Наше коло.
13.00 Дискусії лідерів.
13.30 Літопис національного відродження. Прем'єра док. телефільму «Українська ніч 33-го». Фільм 3. Глава 2.
14.00 Фестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Крок з даху».
15.30 Суботній «Мікро Фон».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Єралаш.
16.30 Реальність неможливого.
17.00 Закон є закон.
17.05 І тільки музика.
17.35 Новий день. Новини економічних реформ.
17.50 Таврійські ігри.
18.15 Лего-експрес.
19.00 УТН. Регіони.
19.15 Вікно в Америку.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Трагедія століття».
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Комедія «Бог, коханець моєї матері і син різника» (Франція).
23.25 Закон є закон.
23.30 Канал «Франс Інтернасіональ» представляє. «Інтеграл». Співає Т.Тернер.
0.15 УТН.
0.25 Телегра «Програма передач на завтра».
0.30 Наш час.
0.35 Колискова для дорослих.
0.40 Нічний канал. Худ. телефільм «Володя великий, Володя маленький».

ГРТ

6.45 Телеканал «Підйом».
7.45 Слово пастиря.
8.00 Новини.
8.10 Телеканал «Підйом» (продовження).
9.05 Непутні нотатки.
9.25 Доки всі вдома.
10.00 Ранкова зірка.
10.50 Якось одного разу.
11.00 Час зірок.
11.30 Грай, гармонь улюблена.
12.00 Провінційні історії.
12.25 Під знаком «Пі».
12.55 Сміхопонорама.
13.25 Біла голубка.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Променад.
14.25 Театр плюс ТБ Ю.Любимов.
15.15 Клуб мандрівників.
16.00 Щасливий випадок.
16.50 Автоновини.
17.10 Золота серія. Рік 1966. «Стережись автомобіля».
18.59 «19.59». Інформаційно-аналітична програма».
19.55 Паризькі таємниці Е.Рязанова. Ш.Азнавур.
20.50 Хокей. Чемпіонат світу. Матч за 3 місце. У перерві — 22.30 Новини.
23.55 «Солом'яний капелюшок». 2 серія.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Закон є закон.
8.25 Док. серіал «Війна проти мафії».
9.20 Національна ліга професіонального боксу представляє...
9.50 Прогноз погоди.
9.55 Шанс на життя. Проблеми СНІДу.
10.25 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Світи, що зникають.
12.20 Клуб 700.
12.50 Худ.телефільм «Проданий сміх». 2 серія.
14.00 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
14.15 Футбол як футбол.
15.15 Дитяча розважальна програма «Хочу ще».
15.30 Парламентський вісник.
16.30 Закон є закон.
16.35 Мультфільм «Конан».
17.00 Телеспортарена.
17.20 СІТ. Новини.
17.35 Свічадо.
18.05 Мультсеріал для дітей «Кенді».
18.30 СНН. Новини.
19.00 Параграф.
19.30 Відкритий мікрофон.
19.40 Місто.
20.00 Вечірні розваги для дорослих.
20.30 КІН. Культурологічний тижневик.
21.00 Хіт-рік.
21.30 СІТ. Новини.
21.50 Маски-шоу.
22.20 Гонки на виживання.
22.50 СІТ. Розважальні новини.
23.10 Закон є закон.
23.15 Програма «М».
23.35 Свідок сторіччя.
23.45 Сторінки світового кіно. Худ. фільм «Крістіна».

Неділя, 5 травня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.10 Студія «1 плюс 1». П.Броснан у бойовику «Поїзд смерті».
9.55 Гра в класики.
10.30 Служу народу України.
11.00 Таврійські ігри.
11.20 Мультфільм.
11.30 Подіум.
12.00 УТН.
12.10 Студія «1 плюс 1». Класика світового кіно. «Зірки та солдати».
13.50 Один із тисячі уроків.
14.20 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Село і люди.
16.45 Чарівна регата.
17.15 Худ. фільм «Жила собі дівчинка».
18.25 Закон є закон.
18.30 Зелена книга.
19.00 УТН.
19.15 Монітор. Телебачення про телебачення.
19.35 Закон є закон.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Історична драма «Фаринеллі-кастрат» (Франція — Бельгія).
23.40 Закон є закон.
23.45 Спорткур'єр.
23.55 УТН.
0.05 Телегра «Програма передач на завтра».
0.15 Наш час.
0.20 Колискова для дорослих.
0.25 Нічний канал. Худ. фільм «Неймовірне парі».

ГРТ

16.05 Київ-транзит.
16.35 Київські мініатюри.
16.25 Хокей. Чемпіонат світу. Фінал. У перерві — 18.30 Новини.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.40 «Детективне агентство «Місячне світло». Серіал.
21.40 Футбольний огляд.
22.10 Новини.
22.20 Кохання з першого погляду.
23.20 Музична програма МТБ.
23.30 «Сім старих і одна дівчина». Телефільм.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Сторінки світового кіно. Худ.фільм «Крістіна».
9.45 Закон є закон.
9.50 Акваторія.
10.10 Наук.-поп.фільм «Річка».
11.00 Життєві жарти.
11.30 Усе про кіно.
12.00 Недільна ранкова проповідь.
12.30 Худ.фільм «Спрага».
13.45 Крила.
14.00 Життя серед життя.
14.25 Італійський футбол.
15.25 Закон є закон.
15.30 Яхад.
17.00 Освітній канал для школярів. Українська література. П.Куліш. «Чорна рада». Музика. П.Майборода.
18.00 Телеанонс.
18.05 Мультсеріал для дітей «Кенді».
18.30 СНН. Новини.
19.00 Альтернатива.
19.30 Прогноз погоди.
19.35 Пригодницький серіал «Окаванго».
20.30 Вікна у світ. Міжнародна програма.
21.00 Моветон.
21.30 Телеанонс.
21.35 Прогноз погоди.
21.40 Трибуна депутатських груп (фракцій) Верховної Ради України.
22.25 Закон є закон.
22.30 Програма «М».
22.50 Док.серіал «Війна проти мафії».
23.45 СІТ.Тиждень столиці.
0.05 Худ.фільм «Люблю».

(Друкується з комп'ютерного набору агентства Укрінформ).

Гість редакції

І на «Шаттлі» будуть наші козаки

ОСТАННІМ часом у російських і українських мас-медіа з'явився ряд публікацій з приводу польоту українського космонавта на американському «Шаттлі» у жовтні 1997 року. Інсинуації на цю тему, суперечливі публікації лише згущують фарби. Проте нещодавно стало відомо, що у травні до США для підготовки до польоту в космос вирушають двоє — Л. Каденюк і В. Мейтерчан. Російські «Известия» писали, що «російського полковника» Національне космічне агентство України (НКАУ) дбайливо оберігає від будь-якого спілкування. Ми зателефонували до НКАУ, і наступного дня Л. Каденюк був гостем редакції.

— Леоніде Костянтиновичу, розкажіть коротко про себе. Ходять чутки, що ви взагалі жодного стосунку до космонавтики не маєте.

— Судіть самі. Народився я 1951 року в сім'ї сільських учителів у селі Клішківці Хотинського району Чернівецької області. Школу закінчив із срібною медаллю. Далі — навчання в Чернігівському вищому військово-авіаційному училищі за спеціальністю пілотування та експлуатація літальних апаратів. Після закінчення училища працював там же льотчиком-інструктором, а в 1976 році після жорсткого відбору потрапив у загін космонавтів. За десять років як командир корабля пройшов інженерну та льотну підготовку за програмою «Буран». Далі за повною програмою пройшов підготовку як командир корабля «Союз», «Союз-ТМ», вивчив орбітальну станцію «Салют», частково орбітальний комплекс «Мир». У обсязі підготовки до космічних польотів пройшов медичну, біологічну, геологічну підготовку, вивчив методики проведення наукових і науково-технічних експериментів тощо. Літав на літаках більш як 50 типів і модифікацій. Маю посвідчення космонавта-дослідника № 147.

Коли в 1990 році у вищих політичних колах з'явилася ідея про політ українського екіпажу на кораблі «Союз-ТМ», готувався до польоту в космос як командир екіпажу. Але в 1992 році через відомі суспільно-політичні події, які відбулися на терені колишнього СРСР, цей проект «зарубали».

— Вам роблять закид, що в 1992 році ви відмовилися прийняти українське громадянство...

— Відмовитися можна, коли є пропозиція, а мені такої пропозиції ніхто не робив. А продовжував я працювати у Зоряному містечку тому, що моя професія — космонавт-дослідник. В Україні, на жаль, потреби в такій професії тоді не було. Якби потрібна була така професія, я переїхав би. Коли з'явилася, то я не вагався ні хвилини. Щоправда, у Збройних силах України не виявилося відповідної посади, щоб перевестися з російської армії в українську. Довелося подати рапорт на звільнення, і нині я — цивільна людина.

— У вас залишилося коріння в Україні?

— Аякже. В моєму рідному селі проживає мама. Батько, колишній полковий розвідник, помер у 1989 році. У Чернівцях проживають брат і сестра. Взагалі всі мої родичі живуть у Чернівецькій області.

— Коротко про вашу сім'ю.

— Моя дружина — викладач англійської мови, маємо двох синів. Старший — курсант військового училища. Пішов моїм шляхом.

Із службової характеристики Л. Каденюка, підписаної командиром групи космонавтів-дослідників полковником В. Токаревим:

«... За характером спокійний, скромний, комунікабельний. Характерні риси — порядність, сумлінне ставлення до будь-якого доручення. Безвідмовний за потреби допомогти товаришам».

Вів розмову Леонід БРОВЧЕНКО.

ЗАДУХА

(Початок на 10-й стор.).

Зрештою, вода як у руслі Дніпра, так і в його заплавах (у рукотворних також) на той час упала не настільки, як це сталося в лютому. Тож біду можна було відвернути, розтрощивши крижаний панцир, просвердливши отвори, лунки, аби хоч якось надходив кисень. Але тут «проспали» і Мінрибгосп, і рибінспекція, і, зрештою, місцева влада. А, може, усі біди від того, що багато господарів у Дніпра. Натомість нема справжнього. Одного.

Що трапилося 31 січня та у перші лютневі дні вам уже відомо зі слів прокурора. Від себе лише додам, що, до честі директора Кременчуцької ГЕС пана Ярового, він сигналізував у НДЦ про можливу небезпеку, та його там не почули. Ось лише короткий витяг з оперативного журналу КремГЕС, своєрідного «чорного» ящика. Переговори ведуть місцевий оператор і диспетчер НДЦ. «30.01.96 р. 18 год. 16 хв. — Беремо 100 МгВт. 18.17 із НДЦ — Додайте ще 200. 18.30 із НДЦ — Додайте ще 100 МгВт». Перевищення над графіком — у 4—5 разів. Так тривало 31-го, 1-го, 2-го. Саме тоді вода у Кременчуцькому морі опустилася майже на 4 метри!

Нині перед нами усіма питання: як відтворити рибні запаси? Начальник Полтавської інспекції рибоохорони Іван Мовчан переконаний, що зробити це швидко не вдасться. А за існуючого підходу до справи чи й вдасться взагалі. Причин тому кілька. Щонайважливіше, товстолобик проходить інкубацію лише на півдні країни у теплих водах або у спеціально збудованих там для нього нерестилищах. Отож необхідні кошти (й чималі!)аби закупити малька. А де їх узяти? Затим треба ще два роки вирощувати його у спеціальних ставках — риборозплідниках, розміщених понад Дніпром — як нижче, так і вище Кременчука. Тут також свої проблеми. На водах поблизу села Бугаївки Глобинського району, поруч із «штаб-квартирою» об'єднання «Полтаварибгосп», справа ще сяк-так просувається. А от у віддалених районах і в найкращі часи ради не давали. Більш як 400 тисяч мальків за сезон у море не випускали, хоча планова потужність — 4 мільйони. Воно й зрозуміло — не наїздишся. Тому Мовчан уже кілька років клопочеться про передачу цих споруд у його відомство. Однак справа не просунулася ні на крок.

Надворі поки що прохолодно. Але ось-ось потеплішає і риба почне розкладатися. Яким чином це вплине на річку, а зрештою, й на людину? Адже кременчужани п'ють дніпровську водичку. Та хіба лише вони — замалим не половина країни. Хто здійснюватиме очищення води від загиблої риби? Планово відловлювати її, затим утилізувати: як біодобавку для худоби або добриво, а деяку взагалі закопуватимуть. Тим часом, де гарантії, що «усопша» риба не потрапить на ринки...

Нинішня зима вкотре висвітлила проблему подальшого існування рукотворних морів. Що принесуть вони нащадкам? Нові нещастя, загибель.

Окремо постає питання правової оцінки екологічної трагедії та відповідальності її винуватців. За фактами масової загибелі риби порушено кримінальну справу, її передано до Кіровоградської обласної прокуратури. Позов на відшкодування збитків направлено до Вищого арбітражного суду України Полтавською природоохоронною прокуратурою, однак призупинено за вказівкою Кабінету міністрів. Мотиви — до винесення експертних оцінок загалом. А разом призупинено також і розгляд усіх позовів з інших фактів загибелі риби, ікри. Навіть минулорічних. Комусь таки не дуже хочеться зобижати всесильне енергетичне відомство. Тим часом, на порі нерест і Кременчуцька ГЕС, як завжди готова ... губити маточне стадо та ікру. І, як завжди, це їй зійде з рук.

... Око не в змозі охопити усього безмежжя Дніпровського моря, груди не в силах надихатися його дужим повітрям, серцю не до снаги насититися могутнім духом Славутича. На думку ж спадає застереження Феодосія Рогового, автора «Свята останнього млива». Згадаймо його ще раз і не забудьмо довіку: «Вода залле двісті двадцять п'ять тисяч гектарів плавнів і ораниці... Нас кликатиме ця земля, ми не пустимо її в непам'ять... Нас вічно кликатимуть ... праведні хрести на могилах, ці полки птахів і гнізд, трав і дерев, де витають наші пісні, наш родовий, наш правічний дух»...

Полтавська область.

Петро СОКОВИЧ, журналіст

Епоха, зафіксована в портретах

Київський фотопортретист Леонід Левіт цілком присвятив себе мистецтву портрета. За 26 років роботи у столичному салоні «Портрет» він набув широкої популярності серед киян і гостей столиці. Його роботи прикрашають безліч київських квартир. А учні Левіта — їх майже двісті п'ятдесят — після навчання в школі фотопортрета працюють в багатьох країнах.

Позаду одинадцять персональних виставок і участь у престижних конкурсах. Всесоюзна виставка (1983 р.) принесла йому золоту медаль. Але значно вище Левіт цінує думку про свої роботи видатних діячів культури. Чого варті лише відгуки Шостаковича, Андроникова, Нейгауза...

Важко перерахувати усіх «клієнтів» Леоніда Левіта. Його об'єктив зафіксував Глушенка, Станковича, Бородая, Ревуцького, Нірода, Лаврова, Скорика, Дичко, Твердохліба, Кос-Анатольського, Касіяна та інших.

Останні два роки Леонід Левіт плідно співробітничає з київським музеєм скульптора Івана Кавалерідзе, чудові портрети якого він створив ще на початку 60-х років. Для музею Левіт зробив галерею з сорока портретів сучасників і однодумців І.П.Кавалерідзе. Свій дар музею Леонід Левіт вважає даниною пам'яті видатному художнику і людині, яку високо шанує.

Київ.

На фото: роботи Л. Левіта: актриси Раїса Недашківська, Ольга Матешко, художник Олексій Шовкуненко.

Олена СЕДУНОВА, театрознавець

«Три сестри» — потрійний успіх

У ХАРКІВСЬКОМУ театрі імені Шевченка, на малій сцені «Березіль», з великим успіхом відбулася прем'єра драми «Три сестри» за п'єсою Чехова у перекладі Віля Гримича. Режисер-постановник, заслужений діяч мистецтв України Ігор Борис представив стрункий з ансамблевості акторського виконання спектакль, у просторовому рішенні якого переважає образ Часу (художник Юрій Куліш). Час у виставі роз'єднує, губить людей, залишаючи нетривку надію на невідоме, але безперечно краще життя.

У виставі є нерв, який зв'язує персонажі у коло взаємозалежних стосунків.

Як більярдні кульки, то збігаються, то розбігаються сестри Прозорови — витончена Ольга, яка гостро переживає за всіх (засл. арт. України Олена Качан), Маша (Ірина Кобзар), яка ледь стримує за світською маскою сильні душевні поривання, і нервова, вся у пошуках себе самої, Ірина (Майя Струннікова).

Будовою спектаклю психологічно виправдані неприкаяність Чебутикіна (нар. арт. СРСР Леонід Тарабаринов), жалюгідні гримаси Кулигіна (Олександр Тартишников), тупа байдужість Андрія Прозорова (Ігор Арнаутов), сувора простота любовного зізнання Солоного (Володимир Борисенко), романтична забарвленість нерозділеного кохання Тузенбаха (Олег Стефанов). Подолали стереотип сприйняття персонажів п'єси Оксана Стеценко у гротесковому образі Наталі Іванівни, і Сергій Бережко у ролі Вершиніна, під зовнішньою грубуватістю якого — шляхетність і сила духу.

На мій погляд, це дуже чеховський спектакль за запасом непрожитого життя його героїв.

«Прошу прийняти»...

Читачі «Голосу України» з березня по червень минулого року мали змогу ознайомитися з бесідами-інтерв'ю Олександра Нового з народознавцем Гарафіною Маковій. Ці публікації мали величезний резонанс, до газети надходила велика пошта, в листах прохання — продовжувати друкувати розповіді цієї жінки.

Згодом вийшла друком і книга — «Прошу прийняти». Усі, хто стежив за публікаціями, мали змогу передплатити її. Автори — Олександр Новий та Гарафіна Маковій власноручно розсилали сотні книг. Вони ж підготували до друку іншу книгу — «Обереги». Бажаючий омитися у чистильному вогні джерельно-традиційних обережливих засобів, зібраних та узагальнених Гарафіною Маковій, може стати передплатником і цієї чудової книги. Для цього до середини травня нинішнього року треба перекazати 750 тис. крб. на банківський рахунок повному товариству «Факел», код 22840692, р/р 467337 в ЧФ «Зелена Буковина», МФО 356204. Копію квитанції або ж оригінал на передплату надсилати на адресу: Чернівці, повне товариство «Факел». Чітко вказувати домашню адресу, прізвище, ім'я, по батькові.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 339474.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311079.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.